

Facultade de Dereito

Presentación

Benvidos/as á Facultade de Dereito da Universidade de Vigo, un centro de educación superior onde preto de cincuenta profesionais e cincocentos estudantes se dedican día a día á **docencia**, á **investigación** e ao **estudo** no ámbito xurídico.

Algúns dos nosos signos de identidade son persoal docente e investigador, persoal de administración e servizos e alumnado **altamente cualificado**; traballo en **grupos reducidos**; atención **personalizada**; apoio de **novas tecnoloxías**; variada **oferta académica**; formación xurídica teórica e práctica, exhaustiva e de calidade en todas as ramas do dereito; excelentes **perspectivas profesionais** para os nosos titulados/as; compromiso coa igualdade de xénero como un dos seus valores centrais; investigación e transferencia de resultados baixo criterios óptimos de excelencia; localización nun cómodo campus urbano perfectamente integrado na cidade de Ourense; e vocación de servizo á sociedade que xustifica a nosa existencia.

As titulacións xurídicas do Grao en Dereito [coas mencións en Dereito xudicial e Dereito da UE e desenvolvemento sostible], o programa conxunto ADE-Dereito e o Mestrado universitario en Avogacía e Procuraduría, impartido en colaboración co Ilustre Colexio da Avogacía de Ourense e o Ilustre Colexio da Procuraduría de Ourense, constitúen os piares centrais da nosa oferta formativa. Proporcionanlles aos titulados/as as competencias e as habilidades necesarias para acceder ao emprego público nas distintas administracións, ao emprego privado en postos con formación xurídica altamente cualificados e ao exercicio de profesións xurídicas; ademais de comportarse de xeito ético e con responsabilidade social como profesionais do dereito.

Información xeral

DATOS DO CENTRO

Facultade de Dereito, Edificio Xurídico Empresarial
Campus Universitario As Lagoas s/n
32004 - Ourense
Ourense
España

sdefdo@uvigo.es

Tlf.: +34 988 368 700 - +34 988 368 900

Fax: +34 988 368 923

Web <http://dereito.uvigo.es>

Máster Universitario en Avogacía e Procuradoría - Ourense

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
--------	------	--------------	-----------

O03M110V11111	Deontoloxía, Organización profesional e Quenda de oficio	1c	5
O03M110V11112	Práctica extraxudicial	1c	3
O03M110V11113	Práctica Civil I	1c	7
O03M110V11114	Práctica Mercantil	1c	3
O03M110V11115	Práctica Penal I	1c	6
O03M110V11116	Práctica Administrativa	1c	6
O03M110V11211	Práctica Civil II	2c	8
O03M110V11212	Práctica Penal II	2c	6
O03M110V11213	Práctica Tributaria	2c	3
O03M110V11214	Práctica Laboral e de Seguridade Social	2c	7
O03M110V11215	Prácticas Externas Básicas	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Deontoloxía, Organización profesional e Quenda de oficio**

Materia	Deontoloxía, Organización profesional e Quenda de oficio			
Código	O03M110V11111			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía e Procuradoría - Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	5	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Bustillo Bolado, Roberto Orlando Conde López, Antonia			
Profesorado	Bustillo Bolado, Roberto Orlando Cereijo Ruíz, María Esther Conde López, Antonia Fernández Cebrián, Ángel María López Calvete, Ana María López-Guerrero Vázquez, Pilar Martínez García, Mirian Víctor Fortes, Mónica			
Correo-e	rbustillo@uvigo.es antoniaconde@mundo-r.com			
Web	http://http://masteravogacia.webs.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia presenta contidos deontolóxicos, metodolóxicos e prácticos fundamentais para el exercicio da profesión de avogacía e procuradoría.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
B3	CON-03 Identificar as distintas responsabilidades vinculadas ao exercicio da actividade profesional, incluíndo o funcionamento básico da asistencia xurídica gratuita e a promoción da responsabilidade social da persoa que exerce a avogacía ou a procura.			
B4	CON-04 Recoñecer as situacións de conflito de intereses que poden producirse na práctica profesional.			
C4	HAB-04 Diferenciar, de forma clara e precisa, os intereses privados que representan aos/as profesionais do Dereito dos de carácter público, cuxa execución a lei e os tribunais encoméndanlle, para unha colaboración eficaz cos tribunais na execución das resolucións xudiciais.			
C7	HAB-07 Confeccionar técnicas de traballo en equipo dirixidas a lograr unha maior eficiencia mediante o acceso a fontes de información, o coñecemento de idiomas, a xestión do coñecemento e o manexo de técnicas e ferramentas aplicadas.			
C8	HAB-08 Planificar a estrutura organizativa do despacho profesional en función dos recursos humanos que o integran e do tipo de clientes ao que se dirixa.			
C9	HAB-09 Desenvolver traballos profesionais en equipos especializados e interdisciplinares.			
D3	COMP-03 Incorporar os dereitos e deberes deontolóxicos da persoa que exerce a avogacía ou a procura nas relacións con clientes, outras partes, tribunais, autoridades e outros profesionais.			
D4	COMP-04 Coñecer e aplicar as técnicas máis pertinentes en cada caso dirixidas á identificación e liquidación de dereitos arancelarios, obrigacións tributarias, de constitución de depósitos xudiciais e de atención de cantos gastos e costas sexan necesarios para garantir a tutela xudicial efectiva dos dereitos das súas persoas representadas.			
D5	COMP-05 Crear a estrutura organizativa do despacho profesional en función dos recursos humanos que o integran e do tipo de clientes aos que se dirixe, e establecer un protocolo de xestión económica e fiscal para o despacho profesional, de compliance e de protección de riscos laborais e de datos de índole persoal.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

- CON-03 Identificar as distintas responsabilidades vinculadas ao exercicio da actividade profesional, incluíndo o funcionamento básico da asistencia xurídica gratuíta e a promoción da responsabilidade social da persoa que exerce a avogacía ou a procura. B3 B4 C4
- CON-04 Recoñecer as situacións de conflito de intereses que poden producirse na práctica profesional. C7 C8
- HAB-04 Diferenciar, de forma clara e precisa, os intereses privados que representan aos/as profesionais do Dereito dos de carácter público, cuxa execución a lei e os tribunais encoméndanlle, para unha colaboración eficaz cos tribunais na execución das resolucións xudiciais. C9 D3 D4
- HAB-07 Confeccionar técnicas de traballo en equipo dirixidas a lograr unha maior eficiencia mediante o acceso a fontes de información, o coñecemento de idiomas, a xestión do coñecemento e o manexo de técnicas e ferramentas aplicadas. D5
- HAB-08 Planificar a estrutura organizativa do despacho profesional en función dos recursos humanos que o integran e do tipo de clientes ao que se dirixa.
- HAB-09 Desenvolver traballos profesionais en equipos especializados e interdisciplinares.
- COMP-03 Incorporar os dereitos e deberes deontolóxicos da persoa que exerce a avogacía ou a procura nas relacións con clientes, outras partes, tribunais, autoridades e outros profesionais.
- COMP-04 Coñecer e aplicar as técnicas máis pertinentes en cada caso dirixidas á identificación e liquidación de dereitos *arancelarios, obrigacións tributarias, de constitución de depósitos xudiciais e de atención de cantos gastos e costas sexan necesarios para garantir a tutela xudicial efectiva dos dereitos das súas persoas representadas.
- COMP-05 Crear a estrutura organizativa do despacho profesional en función dos recursos humanos que o integran e do tipo de clientes aos que se dirixe, e establecer un protocolo de xestión económica e fiscal para o despacho profesional, de compliance e de protección de riscos laborais e de datos de índole persoal.

Contidos

Tema

- Parte I. Deontoloxía dos profesionais da avogacía. I. Deontoloxía profesional, organización profesional e institucional: 1. Os principios esenciais da profesión de avogado/a. 2. Os dereitos e deberes dos profesionais da avogacía. O segredo profesional. 3. Os conflitos de intereses. 4. A Lei de Protección de Datos no exercicio profesional. O branqueo de capitais. 5. O Código Deontolóxico da avogacía española. 6. O Código de Deontoloxía dos profesionais da avogacía europeos. 7. O Estatuto Xeral da Avogacía Española. 8. A organización colexial. (Mutualidad de previsión). 9. Formas de exercicio da profesión (I). 10. Formas de exercicio da profesión (II). 11. Formas xurídicas do exercicio da profesión de avogado/a: tipos de despachos. 12. Os honorarios. Pacto de quota litis. 13. A provisión de fondos e o tratamento de fondos alleos. 14. A reclamación dos honorarios dos profesionais da avogacía ante os órganos xurisdiccionais: procedementos, competencias. 15. A impugnación de honorarios. 16. A contabilidade. 17. A fiscalidade do profesional da avogacía. 18. As infraccións disciplinarias e o procedemento disciplinario. 19. Lexnet e Novas Tecnoloxías. 20. A cobertura da responsabilidade civil profesional. 20. A cobertura da responsabilidade civil profesional. 21. O campo de actividade da profesión da avogacía. 22. As incompatibilidades no exercicio profesional da avogacía. 23. A publicidade persoal do avogado/a. 24. As relacións do avogado/a con os seus clientes, os seus compañeiros/as, e os tribunais. 25. O arranxo de diferenzas entre os profesionais da avogacía.
- II. Cuestións xerais da asistencia letrada e o proceso: 1. Asistencia xurídica gratuíta. 2. Quenda de oficio. 3. Os efectos económicos do proceso; custos e taxas xudiciais. 4. Supostos de deveño de taxas. 5 Criterios para a imposición nas distintas ordes xurisdiccionais. 6. Tasación de custos.

Parte II. Exercicio de Procura, deontoloxía profesional, organización profesional e institucional, responsabilidade profesional e xestión económica.

I. Exercicio profesional: 1. Marco normativo. 2. Requisitos para exercer a profesión. 3. Función actual e perspectivas de futuro. 4. O campo de actuación profesional: representación e colaboración. 5. O apoderamiento. 6. Formas de exercicio profesional e asociación. 7. Organización institucional da procuradoría. 8. Servizos de quenda de oficio e asistencia xurídica gratuíta. 9. Organización e mercadotecnia do despacho. 10. Contabilidade e fiscal do procurador/a. 11. Previsión social de procuradoría.

II. Deontoloxía profesional. Dereitos e deberes do/a procurador/a: 1. Deontoloxía: principios básicos; normativa e marco xurídico. 2. Código deontolóxico de procuradoría. 3. Dereitos e deberes do/a procurador/a. 4. Transcendencia deontolóxica da actuación profesional do procurador/a.

III. Responsabilidade dos profesionais daprocuradoría: 1. A responsabilidade dos/as procuradores/as. 2. Acción de responsabilidade civil contra procurador/a e órganos de goberno de colexios de procuradores. 3. Responsabilidade dos órganos de goberno dos colexios de procuradores. 4. Competencia disciplinaria. 5. Responsabilidade disciplinaria no ámbito da substitución de procuradores/as. Responsabilidade en materia de xustiza gratuíta. 6. Protección de datos e segredo profesional. 7. Réxime de incompatibilidades e conflito de intereses.

IV. Remuneración do profesional da procuradoría e xestión económica do procedemento: Remuneración do profesional de procuradoría.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	38	85	123
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Estudo de casos	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Ditado de clases, realización de actividades, avaliación continua e resolución de dúbidas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Atenderanse todas as consultas realizadas en titorías. As titorías levarán a cabo utilizando todos os medios técnicos dispoñibles, segundo as necesidades do alumnado. As titorías atenderanse previa concertación de cita co profesorado que imparte a docencia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminario	Realización de actividades de seminario con ferramentas teóricas e metodolóxicas específicas para as ditas tarefas.	25	B3 B4	C4 C7 C8 C9	D3 D4 D5
Exame de preguntas obxectivas	Realizaranse preguntas tipo test para analizar o grao de comprensión do contido da materia.	35	B3 B4	C4 C8	D3 D4
Estudo de casos	Realizarase unha proba práctica sobre a base das actividades realizadas ao longo do curso, na que os estudantes deberán demostrar que adquiriron as competencias da materia.	40	B3 B4	C4 C7 C8 C9	D3 D4 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira edición de actas:

O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Evaluación continua:

Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en:

- 1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 25% da calificación final.
- 2.- Realización dunha proba final que constará de dúas partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da calificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.

b) Exame final:

O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da calificación da materia.

O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da calificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acogió ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da calificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para presente o curso Académico.

2. Segunda edición de actas:

A. O estudante que se sometió ao sistema de avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo. Nestes casos, o exame constará de dúas partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da calificación final.

- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.

B. O estudante que non se sometió ao sistema de avaliación continua ou que quedo excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da calificación da materia.

O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da calificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acogió ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da calificación final.

A data e a hora do exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para presente curso Académico.

En todos os casos, as probas realizadas permitirán avaliar os resultados de formación e aprendizaxe.

Titorías:

As titorías do profesorado da materia pódense consultarse

en <http://masteravogacia.webs.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/>. As titorías se atenderán previa concertación de cita co profesorado que imparte a docencia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Atienza, Manuel, **Tras la justicia**, Barcelona, Ariel,

Fuertes-Planas, Aleix, C., **Responsabilidad deontológico y jurídica en el ámbito de la profesión de abogado, en**

AA.VV. □El concepto de relevancia jurídica□, Madrid, Centro de Estudios Registrales,

Martínez Val, J. M., **Abogacía y abogados: tipología profesional, lógica, oratoria forense , deontología jurídica**, Barcelona, Bosch,

Menéndez Menéndez, A., **Deontología y práctica de la abogacía del siglo XXI**, Cizur Menor, Aranzadi,

Torre Díaz, F. J. (ed.), **Ética y Deontología Jurídicas**, Madrid, Dykinson,

Vázquez Guerrero, F. D., **Ética, deontología y abogados**, Bcelona, Eiunsa,

Bonorino Ramírez, Pablo Raúl, **Argumentación en debates**, Vigo, SPUV,

Gascón Abellán, Marina, **Argumentación jurídica**, Valencia, Tirant lo Blanch,

Bonorino, Pablo (ed.), **Argumentación, Derecho y Justicia**, Editorial EOLAS, León,

Piepper, Annemarie, **Ética y moral. Una introducción a la filosofía práctica**, Barcelona, Crítica,

Badiou, Alan, **La Ética. Ensayo sobre la conciencia del mal**, Mexico, Herder,

---

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Práctica extrajudicial				
Materia	Práctica extrajudicial			
Código	003M110V11112			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía e Procuradoría - Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Fustes, María Dolores			
Profesorado	Cereijo Ruíz, María Esther Fernández Fustes, María Dolores Gómez Pérez-Selas, Concepción Iglesias Canle, Inés Celia López Calvete, Ana María Michinel Álvarez, Miguel Ángel Nespereira Mira, Cristina			
Correo-e	dfustes@uvigo.es			
Web	http://http://masteravogacia.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Nesta materia abórdanse as principais técnicas para a solución extrajudicial de conflitos (mediación, conciliación e arbitraje), así como diferentes cuestións relativas á xestión dun despacho de avogados.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B3	CON-03 Identificar as distintas responsabilidades vinculadas ao exercicio da actividade profesional, incluíndo o funcionamento básico da asistencia xurídica gratuita e a promoción da responsabilidade social da persoa que exerce a avogacía ou a procura.
B4	CON-04 Recoñecer as situacións de conflito de intereses que poden producirse na práctica profesional.
C4	HAB-04 Diferenciar, de forma clara e precisa, os intereses privados que representan aos/as profesionais do Dereito dos de carácter público, cuxa execución a lei e os tribunais encoméndanlle, para unha colaboración eficaz cos tribunais na execución das resolucións xudiciais.
C7	HAB-07 Confeccionar técnicas de traballo en equipo dirixidas a lograr unha maior eficiencia mediante o acceso a fontes de información, o coñecemento de idiomas, a xestión do coñecemento e o manexo de técnicas e ferramentas aplicadas.
C8	HAB-08 Planificar a estrutura organizativa do despacho profesional en función dos recursos humanos que o integran e do tipo de clientes ao que se dirixa.
C9	HAB-09 Desenvolver traballos profesionais en equipos especializados e interdisciplinares.
D3	COMP-03 Incorporar os dereitos e deberes deontolóxicos da persoa que exerce a avogacía ou a procura nas relacións con clientes, outras partes, tribunais, autoridades e outros profesionais.
D4	COMP-04 Coñecer e aplicar as técnicas máis pertinentes en cada caso dirixidas á identificación e liquidación de dereitos arancelarios, obrigacións tributarias, de constitución de depósitos xudiciais e de atención de cantos gastos e costas sexan necesarios para garantir a tutela xudicial efectiva dos dereitos das súas persoas representadas.
D5	COMP-05 Crear a estrutura organizativa do despacho profesional en función dos recursos humanos que o integran e do tipo de clientes aos que se dirixe, e establecer un protocolo de xestión económica e fiscal para o despacho profesional, de compliance e de protección de riscos laborais e de datos de índole persoal.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

- CON-03 Identificar as distintas responsabilidades vinculadas ao exercicio da actividade profesional, incluíndo o funcionamento básico da asistencia xurídica gratuíta e a promoción da responsabilidade social da persoa que exerce a avogacía ou a procura. B3 B4 C4
- CON-04 Recoñecer as situacións de conflito de intereses que poden producirse na práctica profesional. C7 C8
- HAB-04 Diferenciar, de forma clara e precisa, os intereses privados que representan aos/as profesionais do Dereito dos de carácter público, cuxa execución a lei e os tribunais encoméndanlle, para unha colaboración eficaz cos tribunais na execución das resolucións xudiciais. C9 D3 D4
- HAB-07 Confeccionar técnicas de traballo en equipo dirixidas a lograr unha maior eficiencia mediante o acceso a fontes de información, o coñecemento de idiomas, a xestión do coñecemento e o manexo de técnicas e ferramentas aplicadas. D5
- HAB-08 Planificar a estrutura organizativa do despacho profesional en función dos recursos humanos que o integran e do tipo de clientes ao que se dirixa.
- HAB-09 Desenvolver traballos profesionais en equipos especializados e interdisciplinares.
- COMP-03 Incorporar os dereitos e deberes deontolóxicos da persoa que exerce a avogacía ou a procura nas relacións con clientes, outras partes, tribunais, autoridades e outros profesionais.
- COMP-04 Coñecer e aplicar as técnicas máis pertinentes en cada caso dirixidas á identificación e liquidación de dereitos *arancelarios, obrigacións tributarias, de constitución de depósitos xudiciais e de atención de cantos gastos e costas sexan necesarios para garantir a tutela xudicial efectiva dos dereitos das súas persoas representadas.
- COMP-05 Crear a estrutura organizativa do despacho profesional en función dos recursos humanos que o integran e do tipo de clientes aos que se dirixe, e establecer un protocolo de xestión económica e fiscal para o despacho profesional, de compliance e de protección de riscos laborais e de datos de índole persoal.

Contidos

Tema

1. Atención ao cliente: consulta e asesoramento. (*)-
2. Técnicas documentais: correspondencia, documentos públicos e privados, instancias, contratos, estatutos e minutas, ditames e informes. (*)-
3. Oficinas públicas: Notaría, Rexistro da Propiedade, Rexistro Mercantil, Rexistro Civil, Oficina xudicial. (*)-
4. A arbitraje. Concepto e características fundamentais.
5. A mediación: Concepto, características esenciais. (*)-
6. Diferenzas entre mediación e arbitraje. (*)-
7. A mediación nos diferentes ámbitos. (*)-
8. Normativa autonómica, estatal e europea existente en mediación e arbitraje. (*)-
9. Tribunal Constitucional, o recurso de amparo ante o Tribunal Constitucional, como instancia última especial e extraordinaria de protección de dereitos fundamentais. (*)-
10. Tribunal Europeo de Dereitos humanos: a CEDH e a demanda ante o TEDH como instancia rexional europea última de protección de dereitos fundamentais. -

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	11	22	33
Estudo de casos	11	22	33
Exame de preguntas obxectivas	1	3	4
Estudo de casos	1	4	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia.

Atención personalizada**Metodoloxías Descrición**

Seminario	Enténdese por atención personalizada o tempo que cada profesor reserva para atender e resolver dúbidas ao alumnado en relación a unha materia concreta. Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual). Non se debe confundir atención personalizada con titoría académica (no Plan de Acción Titorial), xa que esta fai referencia á necesidade de asignar a cada alumno un titor desde o primeiro curso da carreira ata que finaliza os estudos universitarios, co obxectivo de ofrecer un soporte permanente e formal naqueles momentos nos que deba tomar decisións. As titorías do profesorado da materia poden consultarse en http://masteravogacia.webs.uvigo.es/*gl/docencia/profesorado/
-----------	--

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
			B3	C4	D3
Seminario	Estudo de casos en clase e debate de conclusións. Exposición e debate de actividades propostas. Valorarase a asistencia e participación activa e regular do estudante nas actividades desenvolvidas no seminario.	25	B3 B4	C4 C7 C8 C9	D3 D4 D5
Exame de preguntas obxectivas	Realizaranse preguntas tipo test para analizar o grao de comprensión do contido da materia.	35	B3 B4	C4	D3 D4 D5
Estudo de casos	Realizarase unha proba práctica sobre a base das actividades realizadas ao longo do curso, na que os estudantes deberán demostrar que adquiriron as competencias da materia.	40	B3 B4	C7 C8 C9	D3 D4 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación**I. Primeira oportunidade (maio/xuño):**

O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) A Evaluación continua:

Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en:

- 1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 25% da calificación final.
- 2.- Realización dun exame, que representa o 75% da calificación final, pero ten que ser superado cun 4 sobre 8, para que se some o 25% da avaliación continua.

O exame final constará de dous partes: a) Un exame tipo test, que representa o 35% da calificación final. b) Un caso práctico consistente no estudo dun caso, que representa o 40% da calificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.

b) Exame final:

O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da calificación da materia. O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da calificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da calificación final.

II. Segunda oportunidade (xullo):**A. Sistema de avaliación continua:**

O estudante que se someteu ao sistema de avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo. Nestes casos, o exame, representa o 75% da calificación final.

O exame final constará de dous partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da calificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.

B. Exame Final:

O estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedou excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da calificación da materia. O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 30% da calificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da *alificación final.

As datas e os horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.

As cualificacións se publicarán na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e ao alumnado matriculado. Si fose necesario, por razóns excepcionais, modificar ou especificar os métodos de avaliación indicados na guía, tales modificacións ou aclaracións se publicarán no mesmo medio electrónico.

As titorías do profesorado universitario poden consultarse no perfil docente da Uvigo (<http://masteravogacia.webs.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/>) e as do profesorado profesional se concertarán previa cita.

En todos os casos, as probas realizadas permitirán avaliar os resultados da formación e aprendizaxe.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Soletto Muñoz, H, **Mediación y resolución de conflictos**, última edición,

González Pillado, E., **Arbitraje y mediación en materia de consumo**, última edición,

Velazquez Pérez, R., **Inversiones extranjeras sostenibles**, última edición, J. Bosch, 2014

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Práctica Civil I				
Materia	Práctica Civil I			
Código	003M110V11113			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía e Procuradoría - Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	7	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Iglesias Canle, Inés Celia			
Profesorado	Cereiño Ruíz, María Esther de Leon Rey, David Iglesias Canle, Inés Celia López Calvete, Ana María Noriega Rodríguez, Lidia Salgado Carbajales, Luís Manuel			
Correo-e	ines@uvigo.es			
Web	http://http://masteravogacia.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Xurisdición e competencias. Actos procesuais e proceso civil. Cuestións esenciais de dereito civil			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B1	CON-01 Recoñecer na elaboración de documentos procesuais, nos interrogatorios e nas probas periciais, as técnicas dirixidas á averiguación e o establecemento dos feitos nos diferentes tipos de procedemento.
B2	CON-02 Describir detalladamente as distintas técnicas de composición de intereses.
B6	CON-06 Formular os requirimentos de prestación e organización determinantes para o asesoramento xurídico e representación procesual.
B7	CON-07 Determinar a instancia administrativa ou xurisdiccional e a acción ou actuación procedentes para a defensa dos dereitos dos clientes.
B8	CON-08 Recoñecer o instrumento xurídico procedente para representar aos interesados ante terceiros, ante as administracións públicas e ante os órganos xurisdiccionais.
C1	HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.
C3	HAB-03 Realizar eficaz e correctamente os actos de comunicación das partes no proceso.
C6	HAB-06 Utilizar os procedementos, protocolos, sistemas e aplicacións xudiciais, que requiran os actos de comunicación e cooperación coa Administración de Xustiza con especial atención aos de natureza electrónica, informática e telemática.
D1	COMP-01 Coñecer e utilizar de forma axustada o dereito á defensa e a postulación procesual dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdiccionais nacionais e internacionais.
D4	COMP-04 Coñecer e aplicar as técnicas máis pertinentes en cada caso dirixidas á identificación e liquidación de dereitos arancelarios, obrigacións tributarias, de constitución de depósitos xudiciais e de atención de cantos gastos e costas sexan necesarios para garantir a tutela xudicial efectiva dos dereitos das súas persoas representadas.
D6	COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.
D7	COMP-07 Interactuar de forma apropiada cos/as cidadáns, institucións e outras persoas profesionais.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

CON-01 Recoñecer na elaboración de documentos procesuais, nos interrogatorios e nas probas periciais, as técnicas dirixidas á averiguación e o establecemento dos feitos nos diferentes tipos de procedemento.	B1 B2
CON-02 Describir detalladamente as distintas técnicas de composición de intereses.	B6
CON-06 Formular os requirimentos de prestación e organización determinantes para o asesoramento xurídico e representación procesual.	B7 B8
CON-07 Determinar a instancia administrativa ou xurisdiccional e a acción ou actuación procedentes para a defensa dos dereitos dos clientes.	C1 C3
CON-08 Recoñecer o instrumento xurídico procedente para representar aos interesados ante terceiros, ante as administracións públicas e ante os órganos xurisdiccionais.	C6 D1 D4 D6 D7
HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.	
HAB-03 Realizar eficaz e correctamente os actos de comunicación das partes no proceso.	
HAB-06 Utilizar os procedementos, protocolos, sistemas e aplicacións xudiciais, que requiran os actos de comunicación e cooperación coa Administración de Xustiza con especial atención aos de natureza electrónica, informática e telemática.	
COMP-01 Coñecer e utilizar de forma axustada o dereito á defensa e a postulación procesual dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdiccionais nacionais e internacionais.	
COMP-04 Coñecer e aplicar as técnicas mais pertinentes en cada caso dirixidas á identificación e liquidación de dereitos arancelarios, obrigacións tributarias, de constitución de depósitos xudiciais e de atención de cantos gastos e costas sexan necesarios para garantir a tutela xudicial efectiva dos dereitos das súas persoas representadas.	
COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.	
D7 COMP-07 Interactuar de forma apropiada cos/as cidadáns, institucións e outras persoas profesionais.	

Contidos

Tema	
1. Xurisdicción e competencia.	a. Xurisdicción civil b. Competencia: objetiva, territorial y funcional c. Tratamento procesal. Declinatoria
2. Actos procesuais.	a. Requisitos de lugar, tempo e forma b. Resolucións procesuais c. Actos de comunicación
3. Actos previos ao proceso civil: dilixencias preliminares e conciliación.	a. Acto de conciliación b. Dilixencias preliminares
4. Procesos declarativos ordinarios (I): xuízo ordinario	a. Fase de alegacións: i. A demanda ii. A contestación á demanda iii. A reconvencción b. A Audiencia previa
5. Desevolvemento do xuízo.	a. Diferentes medios de proba b. Conclusións c. Dilixencias finais d. Sentencia
6. Procesos declarativos ordinarios (II): xuízo verbal.	a. Fase de alegacións: Especialidades b. Vista: práctica da proba c. Xuízos verbais con especialidades. Especial referencia ao desahucio.
7. Terminación anticipada do proceso por vontade das partes	a. Renuncia b. Desistimento c. Allanamiento d. Transacción e. Satisfacción extraprocésal do obxecto do proceso f. Caducidade na instancia
8. Recursos.	a. Recurso contra resolucións interlocutorias b. Recurso Apelación. Execución provisional c. Recurso por infracción procesal d. Recurso de Casación

9. Efectos do proceso:	a. Causa xulgada. Impugnación da causa xulgada. b. Costas procesuais.
10. Cuestións esenciais de Dereito Civil	a. O contrato de arrendamento urban: consideracións xerais e legislación aplicable. b. A propiedade horizontal: consideracións xerais e legislación aplicable. c. Evolución doctrinal e xurisprudencial da interpretación e aplicación dos presupostos da responsabilidade civil extracontractual.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	46	97.75	143.75
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Estudo de casos	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Seminario	Estudo de casos en clase e debate de conclusións. Exposición e debate de actividades propostas. Resolución de casos, elaboración de informes e dictames e estudo e preparación de actividades prácticas. Elaboración de test de ensaio e preparación para a realización de o Exame de a Abogacía sobre cuestións vinculadas con a parte de Dereito Procesual Civil.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	No horario de tutorías fixado polo/a profesor/a e publicado oportunamente polo centro, os/as alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co/coa profesor/a as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou cos exercicios e casos prácticos propostos. As tutorías do profesorado da materia pódense consultar en http://dereito.uvigo.es/es/docencia/profesorado/

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Resolución de supostos prácticos reais sobre a base da práctica procesual existente e a solución legal e xurisprudencial ao suposto exposto.	25	B1	C1	D1	
			B2	C3	D4	
			B6	C6	D6	
			B7		D7	
			B8			
Exame de preguntas obxectivas	Se formularán preguntas tipo test para analizar el grado de comprensión del contenido de la materia.	35	B1	C1	D1	
			B2		D4	
			B7		D7	
Estudo de casos	Resolución de supostos prácticos reais sobre a base da práctica procesual existente e a solución legal e xurisprudencial ao suposto exposto.	40	B6	C3	D6	
			B8	C6		

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira edición de actas:

O estudante deve elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Evaluación continua:

Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, al menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en:

- 1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 25% da calificación final.
- 2.- Realización dunha proba final que constará de dúas partes: 1) Un examen tipo test, que representa o 35% da calificación final.

2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta prueba representará o 40% da calificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.

b) Exame final:

O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da calificación da materia.

O exame constará de tres partes:

- 1) Un examen tipo test, que representa o 35% da calificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliara adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da calificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.

2. Segunda edición de actas:

A. O estudante que se someteu o sistema de avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo. Nestos casos, o exame constará de dúas partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.

2) Un caso práctico consistente no estudio dun caso. Esta proba representará o 40% da cualificación final.

B. O estudante que non se someteu ó al sistema de avaliación continua o que quedou excluído do mesmo realizará un examen. Este examen representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

- 1) Un examen tipo test, que representa o 35% da calificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliara adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da calificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.

En todos os casos, as probas realizadas permitirán avaliar os resultados de formación e aprendizaxe.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

MONTERO AROCA, J., **Derecho Jurisdiccional. Tomos I y II**, última edición, Tirant lo Blanch,

MORENO CATENA, V., **Esquemas de organización judicial**, última edición, Tirant lo Blanch,

MORENO CATENA, V.; CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., **Derecho procesal civil. Parte General**, última edición, Tirant lo Blanch,

MORENO CATENA, V.; CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., **Derecho Procesal Civil. Parte Especial**, última edición, Tirant lo Blanch,

MORENO CATENA, V.; CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., **Introducción al Derecho Procesal**, última edición, Tirant lo Blanch,

---

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Práctica Mercantil**

Materia	Práctica Mercantil			
Código	003M110V11114			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía e Procuradoría - Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	de los Ríos Sánchez, Juan Manuel			
Profesorado	Abundancia Domínguez, José Couto Calviño, Roberto de los Ríos Sánchez, Juan Manuel Rodríguez Calabria, María José Tobio Rivas, Ana María			
Correo-e	jmrios@uvigo.es			
Web	http://masteravogacia.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Parte dedicada as cuestións prácticas principais do Dereito Mercantil dentro do módulo xeral de "Práctica Civil".			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
B1	CON-01 Recoñecer na elaboración de documentos procesuais, nos interrogatorios e nas probas periciais, as técnicas dirixidas á averiguación e o establecemento dos feitos nos diferentes tipos de procedemento.			
B5	CON-05 Identificar as técnicas de resolución de conflitos mas pertinentes en cada situación e contexto.			
B6	CON-06 Formular os requirimentos de prestación e organización determinantes para o asesoramento xurídico e representación procesual.			
B7	CON-07 Determinar a instancia administrativa ou xurisdiccional e a acción ou actuación procedentes para a defensa dos dereitos dos clientes.			
B8	CON-08 Recoñecer o instrumento xurídico procedente para representar aos interesados ante terceiros, ante as administracións públicas e ante os órganos xurisdiccionais.			
B9	CON-09 Identificar os actos *jurí*dicos que requiran, para a súa eficacia, da intervención notarial e os que necesitan inscrición rexistral.			
C1	HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.			
C3	HAB-03 Realizar eficaz e correctamente os actos de comunicación das partes no proceso.			
C4	HAB-04 Diferenciar, de forma clara e precisa, os intereses privados que representan aos/as profesionais do Dereito dos de carácter público, cuxa execución a lei e os tribunais encoméndanlle, para unha colaboración eficaz cos tribunais na execución das resolucións xudiciais.			
C9	HAB-09 Desenvolver traballos profesionais en equipos especializados e interdisciplinares.			
D1	COMP-01 Coñecer e utilizar de forma axustada o dereito á defensa e a postulación procesual dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdiccionais nacionais e internacionais.			
D2	COMP-02 Coñecer e utilizar adecuadamente as técnicas procesuais na execución dos actos que teñen lugar nos distintos órdenes xurisdiccionais, con especial atención aos prazos, actas de comunicación, execución e vías de apremio.			
D3	COMP-03 Incorporar os dereitos e deberes deontolóxicos da persoa que exerce a avogacía ou a procura nas relacións con clientes, outras partes, tribunais, autoridades e outros profesionais.			
D4	COMP-04 Coñecer e aplicar as técnicas mais pertinentes en cada caso dirixidas á identificación e liquidación de dereitos arancelarios, obrigacións tributarias, de constitución de depósitos xudiciais e de atención de cantos gastos e costas sexan necesarios para garantir a tutela xudicial efectiva dos dereitos das súas persoas representadas.			
D6	COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.			
D7	COMP-07 Interactuar de forma apropiada cos/as cidadáns, institucións e outras persoas profesionais.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

- CON-01 Recoñecer na elaboración de documentos procesuais, nos interrogatorios e nas probas periciais, as técnicas dirixidas á investigación e o establecemento dos feitos nos diferentes tipos de procedemento. B1 B5
- CON-05 Identificar as técnicas de resolución de conflitos máis pertinentes en cada situación e contexto. B6
- CON-06 Formular os requirimentos de prestación e organización determinantes para o asesoramento xurídico e representación procesual. B7 B8
- CON-07 Determinar a instancia administrativa ou xurisdiccional e a acción ou actuación procedentes para a defensa dos dereitos dos clientes. B9 C1
- CON-08 Recoñecer o instrumento xurídico procedente para representar aos interesados ante terceiros, ante as administracións públicas e ante os órganos xurisdiccionais. C3 C4
- CON-09 Identificar os actos xurídicos que requiran, para a súa eficacia, da intervención notarial e os que necesitan inscrición rexistral. C9 D1 D2
- HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable. D3 D4 D6
- HAB-03 Realizar eficaz e correctamente os actos de comunicación das partes no proceso. D7
- HAB-04 Diferenciar, de forma clara e precisa, os intereses privados que representan aos/as profesionais do Dereito dos de carácter público, cuxa execución a lei e os tribunais encoméndanlle, para unha colaboración eficaz cos tribunais na execución das resolucións xudiciais.
- HAB-09 Desenvolver traballos profesionais en equipos especializados e interdisciplinares.
- COMP-01 Coñecer e utilizar de forma axustada o dereito á defensa e a postulación procesual dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdiccionais nacionais e internacionais.
- COMP-02 Coñecer e utilizar adecuadamente as técnicas procesuais na execución dos actos que teñen lugar nas distintas ordes xurisdiccionais, con especial atención aos prazos, actas de comunicación, execución e vías de prema.
- COMP-03 Incorporar os dereitos e deberes deontolóxicos da persoa que exerce a avogacía ou a procura nas relacións con clientes, outras partes, tribunais, autoridades e outros profesionais.
- COMP-04 Coñecer e aplicar as técnicas máis pertinentes en cada caso dirixidas á identificación e liquidación de dereitos arancelarios, obrigacións tributarias, de constitución de depósitos xudiciais e de atención de cantos gastos e costas sexan necesarios para garantir a tutela xudicial efectiva dos dereitos das súas persoas representadas.
- COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedementais.
- COMP-07 Interactuar de forma apropiada cos/as cidadáns/as, institucións e outras persoas profesionais.

Contidos

Tema

1. Estatuto do empresario.	1.- A protección dos elementos patrimoniais da empresa: trámites rexistrais e recursos. 2.- As accións en competencia desleal. 3.- O procedemento ante os órganos de defensa da competencia. 4.- Accións en materia de condicións xerais da contratación. 5.- Procedemento de reclamacións de consumo.
2. Dereito de sociedades.	1.- Cualificación rexistral: recursos. 2.- Problemática xurisprudencial da doutrina do levantamento do veo. 3.- Órganos sociais: convocatoria, constitución, actas. 4.- Impugnación de acordos sociais: procedemento. 5.- Responsabilidade dos administradores: procedemento.
3. Contratación mercantil e títulos- valores.	1.- Efectos mercantís: execución de títulos-valores. 2.- Elaboración de contratos mercantís: principais clausulados e problemática xurisprudencial relativas aos contratos atípicos. 3.- Operacións de comercio exterior: aspectos xurídicos. 4.- Protestas en materia de transporte: procedemento. 5.- Contratación con consumidores: medidas tuitivas e mecanismos de reclamación.
4. Dereito concursal.	1.- Declaración do concurso: trámites e procedemento. 2.- A administración concursal: organización. 3.- A fase común: efectos. Informe concursal: impugnación. 4.- Solución do concurso: procedemento en caso de convenio e en caso de liquidación. 5.- Cualificación, conclusión e reapertura do concurso.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	22	51	73
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

Estudo de casos	1	0	1
-----------------	---	---	---

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Sesións mixtas con explicación teórica por parte do profesor, proposta e estudo de casos e participación activa dos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Ademais da posibilidade de interacción derivada da asistencia e participación nas sesións presenciais e o consecuente estudo e discusión dos materiais propostos, poderase atender individualmente ao alumnado en titorías persoais. Recoméndase -para todos os profesores, pero especialmente respecto dos externos á Facultade- a concertación previa de cita.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminario	Asistencia e participación nas sesións presenciais.	25	B1 B5	C1 C4 C9	D3 D6 D7
Exame de preguntas obxectivas	Realización dunha proba de tipo test.	35	B8 B9	C4	D4
Estudo de casos	Realización dun exercicio práctico con un ou varios supostos.	40	B1 B5 B6 B7 B8 B9	C1 C3 C4	D1 D2 D3 D4 D6

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira edición das actas:

O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Avaliación continua:

Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en:

- 1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 25% da cualificación final.
- 2.- A realización dunha proba final que constará de dúas partes:
  - 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.
  - 2) Un caso práctico consistente no estudo dun(s) caso(s). Esta proba representará o 40% da cualificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Mestrado para o presente curso académico.

b) Exame final:

O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun(s) caso(s). Esta proba representará o 40% da cualificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acollou ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da cualificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Mestrado para presente o curso académico.

2. Segunda edición das actas:

A. O estudante que se sometiu ao sistema de avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo. Nestes casos, o exame constará de dúas partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun(s) caso(s). Esta proba representará o 40% da cualificación final.

B. O estudante que non se sometiu ao sistema de avaliación continua ou que quedou excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun(s) caso(s). Esta proba representará o 40% da cualificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acollíu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da cualificación final.

A data e a hora do exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Mestrado para presente curso académico.

En todos os casos, as probas realizadas permitirán avaliar os resultados de formación e aprendizaxe.

Respecto das tutorías, as do profesorado propio da universidade poden consultarse no seu correspondente perfil docente na UVigo (<http://masteravogacia.webs.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/>). As do profesorado profesional atenderanse só previa concertación de cita, dado que no teñen titorías validadas polos departamentos.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

De la Cuesta Rute, José María, **Derecho Mercantil I y II**, Huygens, (Última edición)

Bibliografía Complementaria

Repertorio de jurisprudencia, Aranzadi-Thompson, (Última edición)

Código de Comercio y leyes complementarias,

Recomendacións

Outros comentarios

Aconséllase ter a disposición en todo momento os textos legais básicos tanto propios da materia como xerais de Dereito privado.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Práctica Penal I				
Materia	Práctica Penal I			
Código	O03M110V11115			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía e Procuradoría - Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Torres Cadavid, Natalia			
Profesorado	Alonso Lorenzo, M ^a José Díaz Ocampo, José Iglesias Canle, Inés Celia López González, David Silva Varela, María Elvira Torres Cadavid, Natalia			
Correo-e	nataliatorres@uvigo.es			
Web	http://masteravogacia.webs.uvigo.es			
Descrición xeral	Esta materia ten como principais obxectivos, por unha parte, coñecer a estrutura do proceso penal e os seus principios informadores, os suxeitos e o obxecto do proceso penal, a súa incoación, a fase de instrución, as medidas cautelares, a pena, a proba no proceso penal, a sentenza e os seus efectos. Por outra parte, profundizar en conceptos e categorías de Dereito penal substantivo, como as clases de delitos e de penas, as regras xerais e especiais de determinación da pena e a responsabilidade das persoas xurídicas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
B1	CON-01 Recoñecer na elaboración de documentos procesuais, nos interrogatorios e nas probas periciais, as técnicas dirixidas á averiguación e o establecemento dos feitos nos diferentes tipos de procedemento.
B2	CON-02 Describir detalladamente as distintas técnicas de composición de intereses.
B7	CON-07 Determinar a instancia administrativa ou xurisdiccional e a acción ou actuación procedentes para a defensa dos dereitos dos clientes.
B8	CON-08 Recoñecer o instrumento xurídico procedente para representar aos interesados ante terceiros, ante as administracións públicas e ante os órganos xurisdiccionais.
C1	HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.
D1	COMP-01 Coñecer e utilizar de forma axustada o dereito á defensa e a postulación procesual dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdiccionais nacionais e internacionais.
D6	COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.
D7	COMP-07 Interactuar de forma apropiada cos/as cidadáns, institucións e outras persoas profesionais.

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

- CON-01 Recoñecer na elaboración de documentos procesuais, nos interrogatorios e nas probas periciais, as técnicas dirixidas á averiguación e o establecemento dos feitos nos diferentes tipos de procedemento. B1 B2
- CON-02 Describir detalladamente as distintas técnicas de composición de intereses. B7
- CON-07 Determinar a instancia administrativa ou xurisdiccional e a acción ou actuación procedentes para a defensa dos dereitos dos clientes. B8 C1
- CON-08 Recoñecer o instrumento xurídico procedente para representar aos interesados ante terceiros, ante as administracións públicas e ante os órganos xurisdiccionais. D1 D6
- HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable. D7
- COMP-01 Coñecer e utilizar de forma axustada o dereito á defensa e a postulación procesual dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdiccionais nacionais e internacionais.
- COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.
- COMP-07 Interactuar de forma apropiada cos/as cidadáns, institucións e outras persoas profesionais.

Contidos

Tema	
BLOQUE I	DEREITO PENAL SUSTANTIVO
Tema I. TIPOS DE INFRACCIÓNS PENAIS	1. Delitos graves, menos graves e leves. 2. Dolo e imprudencia
Tema II. AS CONSECUCIÓNS XURÍDICAS DO DELITO	1. As penas e as medidas de seguridade. 2. A súa aplicación.
Tema III. CULPABILIDADE	1. A imputabilidade. 2. A esixencia dun comportamento distinto. 3. O coñecemento da prohibición. 4. As causas de exclusión da culpabilidade
Tema IV. A RESPONSABILIDADE PENAL DAS PERSOAS XURÍDICAS	1. Consideracións previas. 2. Criterios de atribución. 3. As consecuencias xurídicas.
BLOQUE II	DEREITO PROCESUAL PENAL
Tema I. ESTRUCTURA DO PROCESO PENAL E OS SEUS PRINCIPIOS INFORMADORES.	1. Principios constitucionais de dereito penal e proceso penal. Especial referencia á presunción de inocencia e principio acusatorio. 2. Estructura do proceso penal. Fases do proceso e as súas características. 3. Tipos de procedementos penais: ordinarios e especiais. A súa determinación.
Tema II. OS SUXEITOS E O OBXECTO DO PROCESO PENAL.	1. O órgano xurisdiccional. A competencia no proceso penal. 1.1. Criterios de determinación da competencia (obxectiva, funcional e territorial). A conexión. 1.2. Tratamento procesual da competencia. 2. As partes no proceso penal. 2.1. As partes acusadoras no proceso penal. 2.2. As partes acusadas no proceso penal. 2.3. O actor civil. 2.4. O responsable civil. 2.5. A intervención do avogado no proceso penal. O avogado como representante. 2.6. Actos de comunicación. 3. O obxecto do proceso penal. Pretensión penal e pretensión civil.
Tema III. A INCOACIÓ DO PROCESO PENAL. FORMAS DE INCOACIÓ DO PROCESO PENAL.	1. Denuncia. 2. Querrela. 3. Atestado policial. 4. Incoación de oficio.
Tema IV. FASE DE INSTRUCCIÓN.	1. A instrucción preliminar da Policía Xudicial e do Ministerio Fiscal. Intervención do avogado. 2. A instrucción xudicial. Sumario. Dilixencias previas. Dilixencias urxentes. 3. As dilixencias de investigación. 3.1. Recoñecemento e identificación do imputado. a) Recoñecemento en roda, fotográfico, dactiloscópico e por marcadores de ADN. b) Determinación das circunstancias persoais do imputado. 3.2. Dilixencias sobre o corpo do delito. Autopsia. Recollida e conservación do instrumento e efectos do delito. 3.3. Inspección ocular. 3.4. Inspeccións corporais. 3.5. Declaración do imputado. 3.6. Declaracións testificais. 3.7. O careo. 3.8. A pericia na instrucción. 3.9. Confidentes policiais. 3.10. Análises alcoholimétricos. 3.11. As medidas de investigación tecnolóxicas. 4. Dilixencias de investigación reservadas ao Xuíz instructor. 4.1. Intervención das comunicacións persoais. 4.2. Entrada e rexistro en lugar pechado. 4.3. Intervencións corporais. 4.4. Axentes encubiertos. 4.5. Circulación e entrega vixiada de drogas.
Tema V. AS MEDIDAS CAUTELARES.	1. Medidas cautelares persoais. 1.1. A detención. a) Dereitos do detido. b) Asistencia ao detido. b.1. Asistencia nas dependencias dos corpos de seguridade. Art. 520.6 a) y b). b.2. Asistencia en dependencias xudiciais. b.3. Comparecencia do art. 523. c) Habeas corpus. 1.2. A prisión provisional. 1.3. A liberdade provisional. 1.4. Outras medidas cautelares persoais. 2. Medidas cautelares reais. 2.1. Medidas cautelares tendentes á conservación dos efectos e instrumentos do delito. 2.2. Medidas cautelares tendentes ao aseguramento das responsabilidades pecuniarias. A fianza e os embargos. 3. Medidas de protección da vítima. Especial referencia á orde de protección.
Tema VI. A PENA.	

Tema VII. A PROBA NO PROCESO PENAL.	1. A proba no xuízo oral e os seus principios informadores. 2. A proba anticipada e preconstituída. 3. Medios de proba no proceso penal. Especial referencia á proba indiciaria. 4. Proba prohibida e proba ilícita. 5. Valoración da proba. Presunción de inocencia e principio in dubio pro reo.
Tema VIII. A SENTENZA E OS SEUS EFECTOS NO PROCESO PENAL.	1. A sentenza: cousa xulgada. Firmeza. 2. Sentenza condenatoria. 3. Sentenza absolutoria e os seus efectos. 4. Indulto. 5. Responsabilidade civil.
Tema IX. OS RECURSOS NO PROCESO PENAL	
Tema X. OS PROCESOS PENAIS ORDINARIOS. ESTUDO ESPECÍFICO.	
Tema XI. PROCESOS ESPECIALES.	
Tema XII. COOPERACIÓN XURÍDICA INTERNACIONAL EN MATERIA PENAL	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	46	102	148
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Estudo de casos	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Estudo de casos e debate de conclusións. Exposición e debate de actividades propostas. Resolución de casos, elaboración de informes e ditames. Estudo e preparación de actividades prácticas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	As titorías do profesorado da materia poden consultarse en http://masteravogacia.webs.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	As titorías do profesorado da materia poden consultarse en http://masteravogacia.webs.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/
Estudo de casos	As titorías do profesorado da materia poden consultarse en http://masteravogacia.webs.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminario	Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o alumnado deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. A asistencia e participación activa nas clases presenciais representa o 25% da cualificación final.	25	B1 B2 B7 B8	C1	D1 D6 D7
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba tipo test, cuxa nota constituirá o 35% da nota final. A data e a hora deste exame na primeira oportunidade será a prevista no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.	35	B1 B2 B7 B8	C1	D1 D6 D7
Estudo de casos	Realizarase un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da cualificación final. A data e a hora deste exame na primeira oportunidade será a prevista no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.	40	B1 B2 B7 B8	C1	D1 D6 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira oportunidade

O/a estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Avaliación continua De acordo ao descrito anteriormente.

b) Exame final

O/a estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un único exame final. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representa o 40% da cualificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición de competencias da materia, nas mesmas condicións que o/a estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da cualificación final.

As competencias que se avalían e os resultados de aprendizaxe para o alumnado que non se somete á avaliación continua coinciden cos establecidos para o alumnado que se somete á avaliación continua, a saber: B1, B2, B7, B8, C1, D1, D6 y D7.

2. Segunda oportunidade

A. O/a estudante que se someteu a avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo curso. Nestes casos, o exame representa o 75% da cualificación final.

O exame final constará de dúas partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico, consistente no estudo dun caso. Esta proba representa o 40% da cualificación final.

B. O/a estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedou excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representa o 40% da cualificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición de competencias da materia, nas mesmas condicións que o/a estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da cualificación final.

As datas e os horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son os especificados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso. As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da asignatura e ao alumnado matriculado.

As competencias que se avalían e os resultados de aprendizaxe para o alumnado que se somete a segunda oportunidade de exame coinciden cos establecidos para o alumnado que se somete á avaliación continua, a saber: B1, B2, B7, B8, C1, D1, D6 y D7.

En todos os casos, as probas realizadas permitirán avaliar os resultados de formación e aprendizaxe.

TUTORÍAS

As do profesorado universitario pódense consultar no perfil docente na Uvigo

(<http://masteravogacia.webs.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/>) as do profesorado profesional atenderanse previa concertación de cita.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ABEL SOUTO, Miguel, **La Suspensión de la Ejecución de la Pena**, última edición, Tirant lo Blanch,

CARDENAL MONTRAVETA, Sergi, **La Prescripción de la Pena Tras la Reforma del Código Penal de 2015**, última edición, Tirant lo Blanch,

CÉSAR BUSATO, Paulo, **Tres Tesis Sobre la Responsabilidad Penal de Personas Jurídicas**, última edición, Tirant lo Blanch,

CUTIÑO RAYA, Salvador, **Fines de la Pena, Sistema Penitenciario y Política Criminal**, última edición, Tirant lo Blanch,

GRACIA MARTÍN, Luis (coord.)/BOLDOVA PASAMAR, Miguel Ángel/ALASTUEY DOBÓN, Carmen, **Lecciones de consecuencias jurídicas del delito: el sistema de penas, medidas de seguridad. consecuencias accesorias y responsabilidad civil derivadas del delito**, última edición, Tirant lo Blanch,

LUZÓN PEÑA, (dir.), DÍAZ Y GARCÍA CONLLEDO, (coord.), DE VICENTE REMESAL, PAREDES CASTAÑÓN. OLAIZOLA, **Código Penal y legislación complementaria**, última edición, Reus,

LUZÓN PEÑA, Diego-Manuel, **Lecciones de Derecho penal. Parte general**, última edición, Tirant lo Blanch,

LUZÓN PEÑA, Diego-Manuel (dir.), **Derecho Penal en Casos Parte General -Estudio Analítico-práctico-**, última edición, Tirant lo Blanch,

QUINTERO OLIVARES, Gonzalo (DIR.), **Tomo XIX Esquemas de Teoría Jurídica del Delito y de la Pena**, última edición, Tirant lo Blanch,

RODRÍGUEZ YÁGÜEZ, Ana Cristina, **La Ejecución de las Penas de Prisión Permanente Revisable y de Larga Duración**, última edición, Tirant lo Blanch,

RUBIO LARA, Pedro Ángel, **Teoría de la Pena y Consecuencias Jurídicas del Delito**, última edición, Tirant lo Blanch,

VALDEZ MEZA, Sergio, **La Individualización Judicial de la Pena en el Sistema Acusatorio**, última edición, Tirant lo Blanch,

---

ASENCILO MELLADO, J. M., **Derecho procesal penal**, última edición, Tirant lo Blanch,

---

MORENO CATENA, V.; CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., **Derecho procesal penal**, última edición, Tirant lo Blanch,

---

PINTO PALACIOS, Fernando, **Test de la especialidad penal para la prueba de acceso a la abogacía**, Última edición, La Ley Wolters Kluwer,

---

DÍAZ PITA, Mª Paula, **Acceso a la abogacía. Tomo 3, Materia penal**, Última edición, Editorial Tecnos (Grupo Anaya, S.A.),

---

BELÉN CAMPUZANO Ana; ENCISO ALONSO MUÑUMER, María, **Preguntas test examen acceso a la abogacía**, Última edición, Francis Lefebvre Lefebvre-El Derecho,

---

PALOMAR OLMEDA, Alberto, **Acceso a la abogacía y procura : preparación del examen de acceso**, Última edición, Editorial Aranzadi,

---

AA.VV., **Memento práctico Francis Lefebvre. Acceso a la abogacía**, Última edición, Francis Lefebvre,

Bibliografía Complementaria

CUELLO CONTRERAS, Joaquín/MAPELLI CAFFARENA, Borja, **Curso de Derecho penal. Parte general**, última edición, Tecnos,

---

DEMETRIO CRESPO, Eduardo (coord.), **Lecciones y materiales para el estudio del Derecho penal, Tomo II: Teoría del delito**, última edición, Iustel,

---

DÍEZ RIPOLLÉS, José Luis, **Derecho penal español, Parte General, en esquemas**, última edición, Tirant lo Blanch,

---

GIL GIL, Alicia/LACRUZ LÓPEZ, Juan Manuel/MELENDO PARDOS, Mariano/NÚÑEZ FERNÁNDEZ, José, **Curso de Derecho penal, Parte General**, última edición, Dykinson,

---

GONZÁLEZ CUSSAC, José Luis, **Esquemas: Derecho Penal. Parte General**, última edición, Tirant lo Blanch,

---

MIR PUIG, Santiago (a cargo de Víctor Gómez Martín), **Derecho penal. Parte general**, última edición, Reppertor,

---

MUÑOZ CONDE, Francisco/GARCÍA ARÁN, Mercedes, **Derecho penal. Parte general**, última edición, Tirant lo Blanch,

---

ORTS BERENQUER, Enrique/GONZÁLEZ CUSSAC, José Luis, **Compendio de Derecho penal. Parte General**, última edición, Tirant lo Blanch,

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Práctica Penal II/O03M110V11212

DATOS IDENTIFICATIVOS**Práctica Administrativa**

Materia	Práctica Administrativa			
Código	O03M110V11116			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía e Procuradoría - Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Crespo Pérez, Manuel Antonio			
Profesorado	Crespo Pérez, Manuel Antonio Losada Dieguez, José Manuel Mosquera Dieguez, Arturo			
Correo-e	mcrespo@uvigo.es			
Web	http://masteravogacia.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Aspectos prácticos ligados al Derecho Administrativo y a la Jurisdicción Contencioso-administrativa xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B5	CON-05 Identificar as técnicas de resolución de conflitos mas pertinentes en cada situación e contexto.
B7	CON-07 Determinar a instancia administrativa ou xurisdiccional e a acción ou actuación procedentes para a defensa dos dereitos dos clientes.
B8	CON-08 Recoñecer o instrumento xurídico procedente para representar aos interesados ante terceiros, ante as administracións públicas e ante os órganos xurisdiccionais.
C1	HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.
C5	HAB-05 Aplicar as técnicas de resolución de conflitos mais pertinentes a cada situación e contexto, establecer o alcance do segredo profesional e preservar a independencia de criterio.
C7	HAB-07 Confeccionar técnicas de traballo en equipo dirixidas a lograr unha maior eficiencia mediante o acceso a fontes de información, o coñecemento de idiomas, a xestión do coñecemento e o manexo de técnicas e ferramentas aplicadas.
C9	HAB-09 Desenvolver traballos profesionais en equipos especializados e interdisciplinares.
D2	COMP-02 Coñecer e utilizar adecuadamente as técnicas procesuais na execución dos actos que teñen lugar nos distintos órdenes xurisdiccionais, con especial atención aos prazos, actas de comunicación, execución e vías de apremio.
D6	COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.
D7	COMP-07 Interactuar de forma apropiada cos/as cidadáns, institucións e outras persoas profesionais.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

CON-05 Identificar as técnicas de resolución de conflitos mas pertinentes en cada situación e contexto.	B5
CON-07 Determinar a instancia administrativa ou xurisdiccional e a acción ou actuación procedentes para a defensa dos dereitos dos clientes.	B7 B8
CON-08 Recoñecer o instrumento xurídico procedente para representar aos interesados ante terceiros, ante as administracións públicas e ante os órganos xurisdiccionais.	C1 C5
HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.	C7 C9 D2
HAB-05 Aplicar as técnicas de resolución de conflitos mais pertinentes a cada situación e contexto, establecer o alcance do segredo profesional e preservar a independencia de criterio.	D6 D7
HAB-07 Confeccionar técnicas de traballo en equipo dirixidas a lograr unha maior eficiencia mediante o acceso a fontes de información, o coñecemento de idiomas, a xestión do coñecemento e o manexo de técnicas e ferramentas aplicadas.	
HAB-09 Desenvolver traballos profesionais en equipos especializados e interdisciplinares.	
COMP-02 Coñecer e utilizar adecuadamente as técnicas procesuais na execución dos actos que teñen lugar nos distintos órdenes xurisdiccionais, con especial atención aos prazos, actas de comunicación, execución e vías de apremio.	
COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.	
COMP-07 Interactuar de forma apropiada cos/as cidadáns, institucións e outras persoas profesionais.	

Contidos

Tema	
1. O Procedemento administrativo	A. Procedemento administrativo e expedientes administrativos: 1. Iniciación: a. Representación e lexitimación. b. Lugar e forma de presentación de escritos. c. Medidas provisionais. 2. Instrucción: a. Alegacións. Vista e audiencia. b. Información pública. c. A proba. d. Terminación: a. resolución; desistimento e renuncia; terminación convencional. B. Cómputo de prazos. C. O transcurso do tempo nos procedementos de oficio e a instancia de parte: silencio administrativo, caducidade e prescripción. D. Referencia ó procedemento sancionador e ó de responsabilidade patrimonial.
2. Os actos administrativos	A. Clasificación dos actos administrativos por razóns procesuais. 1. Actos definitivos e de trámite. 2. Actos que poñen ou non fin á vía administrativa. 3. Actos orixenarios e confirmatorios ou reproductorios. B. A invalidez dos actos administrativos. C. Réxime da notificación e publicación dos actos administrativos. D. A execución forzosa de actos administrativos.
3. Os contratos do sector público	A. Ámbito subxectivo. B. Criterios de delimitación dos contratos do sector público, sistema de fontes e réxime xurídico. C. Tipoloxía dos contratos do sector público. D. Os procedementos de contratación.
4. O control da legalidade en vía administrativa da actividade administrativa.	A. Os recursos administrativos:alzada, potestativo de reposición e extraordinario de revisión. B. Medidas cautelares. C. Revisión de oficio dos actos administrativos. D. Recursos especiais. En particular, o recurso especial en materia de contratación.
5. A orde xurisdiccional contencioso-administrativa.	A. Extensión e límites do contencioso-administrativa. B. As Administracións públicas ante outras ordes xurisdiccionais. C. Órganos da orde xurisdiccional contencioso-administrativa e a súa competencia. D. Suxeitos do proceso contencioso-administrativo. E. Obxecto do proceso.
6. Os procedementos contencioso-administrativos.	A. O procedemento ordinario. B. O procedemento abreviado e referencia ós procedementos especiais.
7. Os recursos contra resolucións xudiciais.	
8. Práctica en distintos ámbitos materiais e técnicas de intervención.	A. A expropiación forzosa. B. Técnicas de intervención administrativa: autorizacións, concesións, declaración responsable e comunicación previa. C. O réxime xurídico da estranxeiría.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	56	84	140
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	16.5	17.5
Exame de preguntas obxectivas	1	16.5	17.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Os profesores traballarán en clase utilizando as seguintes metodoloxías: * Estudo e preparación de actividades (tests, simulacións, etc.); resolución de casos; elaboración de informes, ditames, etc. * Estudo de casos na clase e debate de conclusións. Exposición e debate de actividades propostas. Resolución de casos prácticos. Cos profesores académicos profundizarase en aspectos básicos para a comprensión e aplicación práctica da materia e prestarase especial atención á preparación da proba tipo test do exame de habilitación nacional. Cos profesores avogados traballarase fundamentalmente en aspectos da práctica profesional do avogado no contencioso-administrativo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Toda a actividade en aula desenvolverase con participación activa dos estudantes. A atención personalizada ó alumnado realizarase en horario de titorías así como mediante consultas realizadas a través do correo electrónico.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminario	Valorarase a participación activa de calidade do estudante.	25	B5	C1	D2 D6 D7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución dun os varios supostos prácticos nos que haxa que aplicar Dereito Administrativo.	40	B7 B8	C1 C5 C7 C9	D2
Exame de preguntas obxectivas	Preguntas con catro opcións de resposta, sendo só una delas correcta.	35	B5 B7 B8	C1	D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira edición de actas:

a) Avaliación continua:

Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en:

- 1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 25% da cualificación final.
- 2.- Realización dunha proba final, que representa o 75% da cualificación final, que constará de dúas partes:
  - 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.
  - 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da cualificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.

b) Exame final:

O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da cualificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da cualificación final.

A data e o horario das probas de avaliación da primeira convocatoria son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.

2. Segunda edición das actas:

O estudante que se someteu ao sistema de avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo. Nestes casos, o exame constará de dúas partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da cualificación final.

B. O estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedou excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da cualificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da cualificación final.

A data e o horario das probas de avaliación da segunda convocatoria son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.

As titorías do profesorado universitario da materia pódense consultar no seguinte enlace:

<http://dereito.uvigo.es>docencia/profesorado/>. As titorías do profesorado profesional atenderanse previa concertación de cita.

En tódolos casos, as probas realizadas permitirán avaliar os resultados de formación e aprendizaxe.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GONZÁLEZ PÉREZ, J., **Comentarios a la ley de la jurisdicción contencioso-administrativa**, última, Civitas,

MARTÍN REBOLLO, L., **Manual de Derecho Administrativo**, última, Aranzadi,

GAMERO CASADO (dir.), **Tratado de procedimiento administrativo común y régimen jurídico de las Administraciones Públicas**, última, Tirant lo Blanch y Ed. BOE,

DÍAZ PITA Mª PAULA, **Acceso a la abogacía IV. Materia administrativa y contencioso-administrativa**, Última, Tecnos,

Bibliografía Complementaria

GARCÍA DE ENTERRÍA E. y FERNÁNDEZ-RODRÍGUEZ T.R., **Curso de Derecho Administrativo (Tomo 1 y Tomo 2)**, última, Thomson Reuters,

SÁNCHEZ MORÓN M., **Derecho Administrativo (parte General)**, última, Tecnos,

SANTAMARÍA PASTOR J.A., **Principios de Derecho Administrativo I y II**, última, lustel,

---

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase levar a materia ó día e resolver a diario cos profesores todas as dúbidas que poidan xurdir.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Práctica Civil II**

Materia	Práctica Civil II			
Código	O03M110V11211			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía e Procuradoría - Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	8	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Fustes, María Dolores			
Profesorado	Bermúdez Fernández, Alfredo Lorenzo Cereijo Ruíz, María Esther de Dios de Dios, José Ramón Estévez Abeleira, Teresa Dolores Fernández Fustes, María Dolores López Calvete, Ana María Michinel Álvarez, Miguel Ángel			
Correo-e	dfustes@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/masteravogacia/			
Descrición xeral	Adquisición por parte do estudante do maior número posible de habilidades e aptitudes no "*usus *fori". Para iso traballarase con casos reais, manexándoos desde o principio, é dicir, desde que o *justiciable acode por primeira vez a un despacho profesional, seguindo todo o *iter procesual ata a definitiva finalización do asunto.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
B1	CON-01 Recoñecer na elaboración de documentos procesuais, nos interrogatorios e nas probas periciais, as técnicas dirixidas á averiguación e o establecemento dos feitos nos diferentes tipos de procedemento.			
B4	CON-04 Recoñecer as situacións de conflito de intereses que poden producirse na práctica profesional.			
B5	CON-05 Identificar as técnicas de resolución de conflitos mas pertinentes en cada situación e contexto.			
B8	CON-08 Recoñecer o instrumento xurídico procedente para representar aos interesados ante terceiros, ante as administracións públicas e ante os órganos xurisdiccionais.			
C1	HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.			
C2	HAB-02 Empregar convenientemente os métodos alternativos á vía xurisdiccional para a resolución de conflitos xurídicos.			
C4	HAB-04 Diferenciar, de forma clara e precisa, os intereses privados que representan aos/as profesionais do Dereito dos de carácter público, cuxa execución a lei e os tribunais encoméndanlle, para unha colaboración eficaz cos tribunais na execución das resolucións xudiciais.			
C5	HAB-05 Aplicar as técnicas de resolución de conflitos mais pertinentes a cada situación e contexto, establecer o alcance do segredo profesional e preservar a independencia de criterio.			
C9	HAB-09 Desenvolver traballos profesionais en equipos especializados e interdisciplinares.			
D2	COMP-02 Coñecer e utilizar adecuadamente as técnicas procesuais na execución dos actos que teñen lugar nos distintos órdenes xurisdiccionais, con especial atención aos prazos, actas de comunicación, execución e vías de apremio.			
D6	COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

- CON-01 Recoñecer na elaboración de documentos procesuais, nos interrogatorios e nas probas periciais, B1 as técnicas dirixidas á investigación e o establecemento dos feitos nos diferentes tipos de procedemento. B4
- CON-04 Recoñecer as situacións de conflito de intereses que poden producirse na práctica profesional. B5
- CON-05 Identificar as técnicas de resolución de conflitos máis pertinentes en cada situación e contexto. B8
- CON-08 Recoñecer o instrumento xurídico procedente para representar aos interesados ante terceiros, C1 ante as administracións públicas e ante os órganos xurisdiccionais. C2
- HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no C4 exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento C5 respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable. C9
- HAB-02 Empregar convenientemente os métodos alternativos á vía xurisdiccional para a resolución de D6 conflitos xurídicos.
- HAB-04 Diferenciar, de forma clara e precisa, os intereses privados que representan aos/as profesionais do Dereito dos de carácter público, cuxa execución a lei e os tribunais encoméndanlle, para unha colaboración eficaz cos tribunais na execución das resolucións xudiciais.
- HAB-05 Aplicar as técnicas de resolución de conflitos máis pertinentes a cada situación e contexto, establecer o alcance do segredo profesional e preservar a independencia de criterio.
- HAB-09 Desenvolver traballos profesionais en equipos especializados e interdisciplinares.

- COMP-02 Coñecer e utilizar adecuadamente as técnicas procesuais na execución dos actos que teñen lugar nas distintas ordes xurisdiccionais, con especial atención aos prazos, actas de comunicación, execución e vías de prema.
- COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.

Contidos

Tema

TEMA 1 - MEDIDAS CAUTELARES	<ul style="list-style-type: none"> a. Medidas cautelares para o aseguramento de execucións dinerarias. b. Medidas cautelares para o aseguramento de execucións de condena a entregar cousas específicas . c. Medidas cautelares para o aseguramento de execucións de condena de facer ou non facer.
TEMA 2 - EXECUCIÓN PROVISIONAL E PROCESO DE EXECUCIÓN	<ul style="list-style-type: none"> a. Execución provisional. b. Proceso de execución. c. Títulos executivos. d. Demanda executiva e despacho de execución. e. Oposición á execución. f. Modalidades de execución. g. Actuación do procurador no proceso de execución e rexistros públicos.
TEMA 3 - PROCESOS ESPECIAIS DO LIBRO IV da LEC	<ul style="list-style-type: none"> a. Procesos non dispositivos. b. Proceso monitorio. c. Xuízo cambiario.
TEMA 4 - PROCESOS SUMARIOS	<ul style="list-style-type: none"> a. Procesos sumarios para a defensa dos dereitos reais. b. Procesos posesorios. c. Proceso para a defensa dos dereitos inscritos no rexistro da propiedade. d. Outros procesos sumarios.

TEMA 5 - PROCESUAL INTERNACIONAL

- a. Regulamentos comunitarios sobre competencia xudicial internacional.
- b. O proceso con elemento estranxeiro: notificación e proba internacional.
- c. Recoñecemento e execución de resolucións estranxeiras.
- d. Tutela xudicial do crédito na Unión Europea.

TEMA 6 - CUESTIÓNS ESENCIAIS DE DEREITO CIVIL

- a. O matrimonio e as parellas de feito.
- b. A protección patrimonial das persoas con discapacidade.
- c. As institucións de garda de menores e as medidas de apoio ás persoas con discapacidade.
- d. Os dereitos reais: a súa situación en Galicia.
- e. A adopción internacional.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	54	119	173
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Estudo de casos	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Estudo de casos en clase e debate de conclusións. Exposición e debate de actividades propostas.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	Atenderanse as consultas relacionadas coas dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos seminarios e o estudo de casos. Así mesmo, proporcionaráselles orientación e motivación no proceso de aprendizaxe. As *tutorías poderanse realizar, previa cita co profesor, tanto presencialmente como mediante a utilización de medios non presenciais -fundamentalmente, os despachos virtuais dos profesores da Universidade de Vigo e correos electrónicos, foros e outros medios telemáticos-. As titorías do profesorado da materia poden consultarse en http://masteravogacia.webs.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/
-----------	---

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminario	Estudo de casos en clase e debate de conclusións. Exposición e debate de actividades propostas. Valorarase a asistencia e participación activa e regular do estudante nas actividades desenvolvidas no seminario.	25	B1 B4 B5 B8	C1 C2 C4 C5 C9	D2 D6
Exame de preguntas obxectivas	Realizaranse preguntas tipo test para analizar o grao de comprensión do contido da materia.	35	B1 B4	C1 C4	D2
Estudo de casos	Realizarase unha proba práctica sobre a base das actividades realizadas ao longo do curso, na que os estudantes deberán demostrar que adquiriron as competencias da materia.	40	B5 B8	C2 C5 C9	D2 D6

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira oportunidade (maio/xuño):

O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Avaliación continua:

Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en:

- 1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 25% da calificación final.
- 2.- Realización dun exame, que representa o 75% da calificación final, pero ten que ser superado cun 4 sobre 8, para que se some o 25% da avaliación continua. O devandito exame constará de dous partes:
  - a) Un exame tipo test, que representa o 35% da calificación final.
  - b) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.

b) Exame final:

O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da calificación da materia.

O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da calificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da calificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para para o presente curso académico.

2. Segunda oportunidade (xullo):

a) Avaliación continua:

O estudante que se someteu ao sistema de avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo. Nestes casos, o exame, representa o 75% da calificación final, pero ten que ser superado cun 4 sobre 8, para que se some o 25% da avaliación continua.

Devandito exame constará de dous partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da calificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.

b) Exame final:

O estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedara excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da calificación da materia. O exame constará de tres partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da calificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.
- 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da calificación final.

A data e a hora do exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola

Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.

OUTRAS INDICACIÓNS

As cualificacións se *publicarã*n na plataforma interna ou aula virtual oficial da *Universidade de Vigo, con acceso limitado ao profesorado da materia e ao alumnado matriculado. De resultar preciso, por motivos excepcionais, modificar ou concretar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións se publicarán no mesmo soporte telemático.

No caso de que sexa necesario realizar a un ou varios estudantes calquera das probas en data distinta das previstas no cronograma ou no calendario oficial, podrá substituírse por un exame oral sobre o contido obxecto de avaliación. En todos os casos, as probas realizadas permitirán avaliar os resultados de aprendizaxe.

As titorías do profesorado universitario poden consultarse no perfil docente da Uvigo (<http://masteravogacia.webs.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/>) e as do profesorado profesional se concertarán previa cita.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Díez-Picazo Giménez, G. (coord), **Derecho de Familia**, Cívitas-Thomson Reuters, última edición

Hierro Hernández-Mora, A., **Práctica contenciosa para abogados**, La Ley, última edición

Montero Aroca, J., **Derecho jurisdiccional. Tomos I y II**, Tirant lo Blanch, última edición

Moreno Catena, V., **Derecho procesal civil. Parte General y Parte Especial**, Tirant lo Blanch, última edición

Ortells Ramos,, **Derecho procesal civil**, Aranzadi-Thomson Reuters, última edición

Pérez de Vargas, J., **La encrucijada de la incapacidad y la discapacidad**, La Ley-Actualidad, última edición

Bibliografía Complementaria

Barona, Escribano, Moreno y otros, **El Proceso civil : doctrina, jurisprudencia y formularios**, Tirant lo Blanch, última edición

Gimeno Sendra, V.(director), **Proceso civil práctico**, La Ley, última edición

Moreno Catena, V., **Esquemas de organización judicial**, Tirant lo Blanch, última edición

Pinto Andrade, C., **La custodia compartida**, Bosch, última edición

---

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Práctica Penal II**

Materia	Práctica Penal II			
Código	O03M110V11212			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía e Procuradoría - Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Fustes, María Dolores			
Profesorado	Alonso Lorenzo, M ^a José Díaz Ocampo, José Fernández Fustes, María Dolores López González, David Silva Varela, María Elvira Torres Cadavid, Natalia			
Correo-e	dfustes@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/masteravogacia/			
Descrición xeral	Esta materia é a continuación de Práctica Penal I. Nela estúdanse os recursos no proceso penal, a tipoloxía de procesos penais, algunhas nocións de cooperación internacional en materia penal e certos aspectos penais substantivos. Ten como finalidade a adquisición por parte do alumno do maior número posible de habilidades, aptitudes e regras esenciais no [usus fori].			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B5	CON-05 Identificar as técnicas de resolución de conflitos mas pertinentes en cada situación e contexto.
B6	CON-06 Formular os requirimentos de prestación e organización determinantes para o asesoramento xurídico e representación procesual.
C1	HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.
D6	COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
- CON-05 Identificar as técnicas de resolución de conflitos máis pertinentes en cada situación e contexto.	B5
- CON-06 Formular os requirimentos de prestación e organización determinantes para o asesoramento xurídico e representación procesual.	B6 C1 D6
-HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.	
-COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.	

Contidos

Tema

BLOQUE I . DEREITO PENAL.

1. A punibilidade. Supostos de exclusión da punibilidade.
2. Sustitutivos penais: alternativas ao ingreso en prisión. A suspensión da execución de penas privativas de liberdade.
3. A responsabilidade penal de menores.
4. Autoría e participación.
5. Iter criminis.
6. Causas de xustificación.

BLOQUE II . DEREITO PROCESUAL PENAL.

1. Os recursos no proceso penal.
2. Os procesos penais ordinarios. Estudo específico: A. O procedemento para o axuizamento sobre delitos leves. B. O procedemento abreviado. C. O procedemento por delitos graves.
3. Procesos penais especiais: A. axuizamento rápido de delitos. B. Tribunal do Xurado. C. Proceso penal de menores. D. Proceso por aceptación de decreto. E. Procedemento de comiso autónomo. F. Especialidades procesuais en materia de violencia de xénero. G. Outros procesos penais especiais: Proceso por delito privado. Axuizamento de delitos cometidos por medios ou soportes de comunicación. Procesos contra Senadores e Deputados.
4. A mediación penal.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	46	92	138
Exame de preguntas obxectivas	1	5	6
Estudo de casos	1	5	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Estudo de casos en clase e debate de conclusións. Exposición e debate de actividades propostas. Resolución de casos, elaboración de informes e ditames. Estudo e preparación de actividades prácticas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Atenderase ao alumnado en horario de titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminario	Estudo de casos en clase e debate de conclusións. Exposición e debate de actividades propostas. Valorarase a asistencia e participación activa e regular do estudante nas actividades desenvolvidas no seminario.	25	B5 B6	C1	D6
Exame de preguntas obxectivas	Se realizarán preguntas tipo test para analizar el grado de comprensión del contenido de la materia.	35	B5 B6	C1	D6
Estudo de casos	Realizarase unha proba práctica sobre a base das actividades realizadas ao longo do curso, na que os estudantes deberán demostrar que adquiriron as competencias da materia.	40	B5 B6	C1	D6

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira oportunidade:

O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Avaliación continua:

Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en:

- 1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 25% da calificación final.
- 2.- Realización dun exame, que representa o 75% da calificación final, pero ten que ser superado cun 4 sobre 8, para que se some o 25% da *avaliación continua.

Devandito exame constará de dous partes:

- 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da calificación final.
- 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.

b) Exame final:

O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da calificación da materia.

O exame constará de tres partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da calificación final. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final. 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da calificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade *serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.

2. Segunda oportunidade:

a) Avaliación continua:

O estudante que se ometeu ao sistema de **avaliación continua** conservará a nota que obtivo no mesmo. Nestes casos, o exame, representa o 75% da calificación final, pero ten que ser superado cun 4 sobre 8, para que se some o 25% da *avaliación continua.

Devandito exame constará de dous partes:

1. Un exame tipo test, que representa o 35% da calificación final.
2. Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.

b) Exame final:

O estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedara excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da calificación da materia. O exame constará de tres partes:

1. Un exame tipo test, que representa o 35% da calificación final.
2. Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da calificación final.
3. Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da calificación final.

A data e a hora do exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o presente curso académico.

OUTRAS INDICACIÓNS

As cualificacións se publicarán na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo, con acceso limitado ao profesorado da materia e ao alumnado matriculado.

De resultar preciso, por motivos excepcionais, modificar ou concretar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións se publicarán no mesmo soporte telemático.

No caso de que sexa necesario realizase un ou varios estudantes calquera das probas en data distinta das previstas no cronograma ou no calendario oficial, poderá substituírse por un exame oral sobre o contido obxecto de avaliación.

En todos os casos, as probas realizadas permitirán avaliar os resultados de aprendizaxe.

As titorías do profesorado universitario poden consultarse no perfil docente da Uvigo (<http://masteravogacia.webs.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/>) e as do profesorado profesional se concertarán previa cita.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

MORENO CATENA, V., CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., **Derecho procesal penal**, Tirant lo Blanch, última edición

MONTERO AROCA, J., GÓMEZ COLOMER, J. L., MONTÓN REDONDO, A., BARONA VILAR, S., **Derecho Jurisdiccional III. Proceso Penal**, Tirant lo Blanch, última edición

GIMENO SENDRA, V., **Derecho procesal penal**, última edición

GONZÁLEZ PILLADO, E., **Proceso penal de menores**, Tirant lo Blanch, última edición

JAEN VALLEJO, M. y PERRINO PÉREZ, A.L., **La reforma procesal penal de 2015**, Dykinson, última edición

MUERZA ESPARZA, J., **Las reformas procesales penales de 2015. Nuevas medidas de agilización, de investigación y de fortalecimiento de garantías en la justicia penal**, Thomson-Aranzadi, última edición

LUZÓN PEÑA, D. M., **Lecciones de Derecho penal. Parte general**, Tirant lo Blanch, última edición

MIR PUIG, S., **Derecho penal, parte general**, Reppertor, última edición

ORTS BERENGUER, E.; GONZÁLEZ CUSSAC, J. L., **Compendio de Derecho penal. Parte general**, Tirant lo Blanch, última edición

MUÑOZ CONDE, F.; GARCÍA ARÁN, M., **Derecho penal. Parte general**, Tirant lo Blanch, última edición

MUÑOZ CONDE, F., **Derecho penal, parte especial**, Tirant lo Blanch, última edición

SILVA SÁNCHEZ, J. M. (dir), **Lecciones de Derecho penal: Parte Especial**, Atelier, última edición

Bibliografía Complementaria

DE LA OLIVA SANTOS, A., ARAGONES MARTÍNEZ, S., HINOJOSA SEGOVIA, R MUERZA ESPARZA, J., TOMÉ GARCÍA,, **Derecho procesal penal**, última edición

ASENCIO MELLADO, J. M., **Derecho procesal penal**, última edición

MORENO CATENA, V. (y otros), **El proceso penal. Doctrina, jurisprudencia y formularios**, Tirant lo Blanch, última edición

MORENO CATENA, V. (y otros), **Reflexiones sobre el nuevo proceso penal**, Tirant lo Blanch, última edición

GÓMEZ COLOMER, J. L., **Prueba y proceso penal**, Tirant lo Blanch, última edición

ORTELLS RAMOS, M., **El proceso penal en la doctrina del Tribunal Constitucional**, Thomson-Aranzadi, última edición

CONDE-PUMPIDO FERREIRO, C., **Comentarios a la Ley de Enjuiciamiento Criminal y otras leyes del proceso penal**, Tirant lo Blanch, última edición

CUELLO CONTRERAS, J.; MAPELLI CAFFARENA, B., **Curso de Derecho penal. Parte general**, Tecnos, última edición

QUINTERO OLIVARES, G., **Parte General del Derecho Penal**, Aranzadi, última edición

GONZÁLEZ CUSSAC, J. L. (Coord.), **Derecho penal. Parte Especial**, Tirant lo Blanch, última edición

QUERALT JIMÉNEZ, J. J., **Derecho penal español. Parte especial**, Tirant lo Blanch, última edición

BOIX REIG, J. (Dir.), **Derecho Penal. Parte Especial. Volumen 1: La protección penal de los intereses jurídicos personales (Adaptado a la reforma de 2015 del Código Penal)**, Iustel, última edición

LAMARCA PÉREZ, C. (Coord.), **Delitos. La parte especial del Derecho penal**, Colex, última edición

TERRADILLOS BASOCO, J. M. (Coord.), **Lecciones y materiales para el estudio del Derecho Penal. Tomo III (2 volúmenes). Derecho Penal. Parte Especial**, Iustel, última edición

TERRADILLOS BASOCO, J. M. (Coord.), **Lecciones y materiales para el estudio del Derecho Penal. Tomo IV: Derecho penal. Parte Especial (Derecho Penal Económico)**, Iustel, última edición

---

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Práctica Tributaria**

Materia	Práctica Tributaria			
Código	003M110V11213			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía e Procuradoría - Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández López, Roberto Ignacio			
Profesorado	Fernández López, Roberto Ignacio Gil Sánchez, María del Pilar Martínez García, Mirian Siota Álvarez, Mónica			
Correo-e	rfernandez@uvigo.es			
Web	http://http://masteravogacia.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	"Práctica Tributaria" é unha materia que ten por obxecto proporcionar as competencias necesarias para resolver correctamente os problemas xurídico-tributarios que se lle expoñan ao profesional da avogacía. En concreto, o alumnado deberá adquirir os coñecementos prácticos imprescindibles para a acertada aplicación dos tributos, a revisión de actos administrativos en materia tributaria e a competencia xurisdiccional nos actos tributarios da Facenda estatal, autonómica e local.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B5	CON-05 Identificar as técnicas de resolución de conflitos mas pertinentes en cada situación e contexto.
B7	CON-07 Determinar a instancia administrativa ou xurisdiccional e a acción ou actuación procedentes para a defensa dos dereitos dos clientes.
C1	HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.
D4	COMP-04 Coñecer e aplicar as técnicas máis pertinentes en cada caso dirixidas á identificación e liquidación de dereitos arancelarios, obrigacións tributarias, de constitución de depósitos xudiciais e de atención de cantos gastos e costas sexan necesarios para garantir a tutela xudicial efectiva dos dereitos das súas persoas representadas.
D6	COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
CON-05 Identificar as técnicas de resolución de conflitos máis pertinentes en cada situación e contexto.	B5
CON-07 Determinar a instancia administrativa ou xurisdiccional e a acción ou actuación procedentes para a defensa dos dereitos dos clientes.	B7
HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.	C1
COMP-04 Coñecer e aplicar as técnicas máis pertinentes en cada caso dirixidas á identificación e liquidación de dereitos arancelarios, obrigacións tributarias, de constitución de depósitos xudiciais e de atención de cantos gastos e costas sexan necesarios para garantir a tutela xudicial efectiva dos dereitos das súas persoas representadas.	D4
COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.	D6

Contidos

Tema

I. PROCEDEMENTOS DE APLICACIÓN DOS TRIBUTOS. IMPLICACIÓN TRIBUTARIAS DOS NEGOCIOS XURÍDICOS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Especialidades dos procedementos administrativos en materia tributaria. Os procedementos tributarios. 2. O procedemento de xestión tributaria. A proba. 3. O procedemento de inspección tributaria. 4. O procedemento de recadación tributaria.
II. REVISIÓN DE ACTOS TRIBUTARIOS EN VÍA ADMINISTRATIVA E ECONÓMICO-ADMINISTRATIVA	<ol style="list-style-type: none"> 1. A revisión de oficio de actos administrativos tributarios. 2. A revisión de oficio de actos administrativos tributarios previo recurso. O recurso de reposición. 3. As reclamacións económico-administrativas.
III. A XURISDICCIÓN CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVA EN MATERIA TRIBUTARIA: A COMPETENCIA XURISDICCIONAL NOS ACTOS ADMINISTRATIVOS TRIBUTARIOS DA FACENDA ESTATAL, AUTONÓMICA E LOCAL	<ol style="list-style-type: none"> 1. O control xudicial da actividade da Administración tributaria. A facultade revisora dos órganos xurisdiccionais. 2. A competencia dos órganos da xurisdición contencioso-administrativa en materia tributaria. 3. A suspensión en vía contenciosa do acto impugnado. 4. A execución de sentenzas condenatorias da Administración tributaria. 5. A extensión dos efectos de sentenzas en materia tributaria.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	22	47	69
Aprendizaxe-servizo	0	4	4
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Utilización do método do caso en Seminarios.
Aprendizaxe-servizo	Participación voluntaria por parte do alumnado en actividades tutorizadas de aprendizaxe-servizo (APS). A aplicación da metodoloxía APS está condicionada á concesión do correspondente proxecto de innovación docente pola Universidade de Vigo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Atenderanse e resolveranse as dúbidas do alumnado respecto dos casos prácticos e exercicios expostos, de cara a unha axeitada comprensión, interpretación e aplicación do Dereito tributario. A atención personalizada ao alumnado poderá realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de Moovi, etc.) baixo a modalidade de concertación previa.
Aprendizaxe-servizo	Atenderanse e resolveranse dúbidas do alumnado respecto das actividades voluntarias que se desenvolvan na metodoloxía de aprendizaxe-servizo, de cara a unha adecuada comprensión, interpretación e aplicación do Dereito tributario. A atención personalizada ao alumnado poderá realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de Moovi, etc.) baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminario	Nos "Seminarios" das clases presenciais proporase ao alumnado a realización de distintas actividades: resolución de casos prácticos, exposición oral dun tema ou estratexia de defensa dun cliente, etc. Para ese efecto, e como sistema de avaliación continua, valorarase especialmente a participación activa do alumnado nas devanditas actividades, o que representará o 25% da súa cualificación final. Ao alumnado que decida participar de forma voluntaria nas actividades tutorizadas de aprendizaxe servizo (APS), tamén se lle terán en conta no cómputo do citado 25% da súa cualificación final as actividades desenvolvidas e os resultados alcanzados no APS.	25	B5 B7	C1	D4 D6
Exame de preguntas obxectivas	A proba final, que representa o 75% da nota, constará de dúas partes: unha proba tipo test (35% da nota) e a resolución dun ou varios casos prácticos (40% da nota).	35	B5 B7	C1	D4 D6
Resolución de problemas e/ou exercicios	Parte da proba final, que representa o 40% da nota, orientada a verificar a adquisición de destrezas e competencias polo alumnado á hora de resolver casos prácticos.	40	B5 B7	C1	D4 D6

1. Primeira edición de actas:

O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Avaliación continua.-

Para poder optar polo sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% das clases. O sistema de avaliación continua consistirá en:

1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 25% da cualificación final.

2.- A realización dunha proba final que constará de dúas partes:

1ª) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.

2ª) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará 40% da cualificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación, aprobado pola Comisión Académica do Mestrado para o presente curso académico.

b) Exame final.-

O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo realizará un exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

1ª) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.

2ª) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da cualificación final.

3ª) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da cualificación final.

A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación, aprobado pola Comisión Académica do Mestrado para presente o curso académico.

2. Segunda edición de actas:

A. O estudante que se someteu ao sistema de avaliación continua conservará a nota que obtivo no mesmo. Nestes casos, o exame constará de dúas partes:

1ª) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.

2ª) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da cualificación final.

B. O estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedou excluído do mesmo realizará un único exame. Este exame representa o 100% da cualificación da materia.

O exame constará de tres partes:

1ª) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final.

2ª) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da cualificación final.

3ª) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar a adquisición das competencias da materia, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da cualificación final.

A data e a hora do exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación, aprobado pola Comisión Académica do Mestrado para presente curso académico.

En todos os casos, as probas de avaliación permitirán valorar os resultados de formación e aprendizaxe da materia.

As titorías do profesorado académico da materia poden consultarse nos seguintes enlaces:

<http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/roberto-ignacio-fernandez-lopez/>

As titorías do profesorado profesional terán lugar baixo a modalidade de concertación previa.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GARCÍA BERRO, F., **Procedimientos tributarios y derechos de los contribuyentes en la nueva Ley General Tributaria**, Última edición, Marcial Pons,

SÁNCHEZ BLÁZQUEZ, V.M. (Coordinador), **Procedimientos tributarios: teoría, cuestiones prácticas, jurisprudencia, doctrina administrativa. Tomo I**, Última edición, Civitas-Thomson Reuters,

Álvarez Menéndez, Estefanía, **El recurso de casación en materia tributaria**, Última edición, Aranzadi, 2018

Ruiz Toledano, José Ignacio, **Análisis práctico de los recursos tributarios**, 1ª edición, Tirant lo Blanch, 2022

Galiano Estevan, J., **Todo Sucesiones**, Última edición, Ciss,

Juárez González, J.M., **Todo Transmisiones**, Última edición, Ciss,

VV.AA., **Memento práctico procedimientos tributarios**, Última edición, Francis-Lefebvre,

Peláez Martos, J.Mª. y Guaita Gimeno, J.J. (Coordinadores), **Procedimientos tributarios : gestión, inspección, recaudación, sancionador y revisión. Comentarios, esquemas, legislación, formularios y tablas de concordancias normativas**, Última edición, Ciss,

VV.AA., **Código Tributario**, Última edición, Aranzadi, 2023

BANACLOCHE PALAO, C.; CHICO DE LA CÁMARA, P. y GALÁN RUIZ, J., **Tributación de los abogados**, Última edición, Aranzadi,

VV.AA., **Todo Fiscal 2023**, Última edición, Francis-Lefebvre, 2023

VV.AA., **Memento IRPF 2023**, Última edición, Francis-Lefebvre, 2023

VV.AA., **Memento Impuesto sobre Sociedades 2023**, Última edición, Francis-Lefebvre, 2023

VV.AA., **Memento IVA 2023**, Última edición, Francis-Lefebvre, 2023

Díaz Pita, Mª P.; Castillo Rigabert, F.; Cubero Truyo, A. y otros, **Acceso a la abogacía. Volumen IV. Materia administrativa y contencioso Administrativa**, Última edición, Tecnos,

Luque Mateo, Miguel Ángel, **La suspensión en materia tributaria**, Última edición, Tirant lo Blanch, 2018

Calatayud Prats, Ignacio, **Conflictos entre la vía administrativa y la contencioso-tributaria. Desviación procesal, abuso del derecho y retroacción**, 1ª edición, Aranzadi, 2020

Morón Pérez, Carmen, **El secreto profesional del abogado ante la Administración tributaria**, 1ª edición, Dykinson, 2021

Bibliografía Complementaria

Gómez-Acebo Solar, R. y Fayos Cobos, C., **Jurisprudencia Tributaria Práctica**, Última edición, Ciss,

Natera Hidalgo, F., **Fiscalidad de los contratos civiles y mercantiles**, Última edición, Ciss,

MERINO JARA, I. (Dir.), **Estudios sobre la reforma de la Ley General Tributaria**, 1ª edición, Huygens, 2016

Gómez-Barreda, R. y Tejada, R., **Práctica Fiscal para abogados. Los casos más relevantes en 2016 de los grandes despachos**, 1ª edición, La Ley, 2017

Pérez Royo, F., **Derecho financiero y tributario. Parte General**, 33ª edición, Aranzadi, 2023

PÉREZ ROYO, F. (Dir.), **Curso de Derecho Tributario. Parte especial**, 17ª edición, Tecnos, 2023

MALVÁREZ PASCUAL, L.; MARTÍNEZ GÁLVEZ, P.; RAMÍREZ GÓMEZ, S. y SÁNCHEZ PINO, A.J., **Régimen fiscal de la empresa**, 12ª edición, Tecnos, 2023

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Práctica Laboral e de Seguridade Social**

Materia	Práctica Laboral e de Seguridade Social			
Código	O03M110V11214			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía e Procuradoría - Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	7	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Prieto, Marta			
Profesorado	Fernández Prieto, Marta Fernández Prol, Francisca Guntiñas Fernández, Pablo Mayo Martínez, Benjamín Méndez Robleda, Roque			
Correo-e	mfprieto@uvigo.es			
Web	http://http://masteravogacia.webs.uvigo.es http://faitic.uvigo.es/index.php/es/			
Descrición xeral	Estudo das institucións principais do Dereito do Traballo e da Seguridade Social desde a perspectiva da problemática práctica que supón o exercicio profesional da avogacía. Na análise dos contidos, partírase dos coñecementos teóricos que os licenciados e graduados en Dereito adquiriron no seu paso polo ensino universitario, e traballárase en Seminarios principalmente coa metodoloxía do caso seguindo todo o iter procesual ata a finalización do asunto, co fin de conseguir a adquisición polos alumnos das habilidades e aptitudes esenciais no usus fori.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
B7	CON-07 Determinar a instancia administrativa ou xurisdiccional e a acción ou actuación procedentes para a defensa dos dereitos dos clientes.			
C1	HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.			
D2	COMP-02 Coñecer e utilizar adecuadamente as técnicas procesuais na execución dos actos que teñen lugar nos distintos órdenes xurisdiccionais, con especial atención aos prazos, actas de comunicación, execución e vías de apremio.			
D6	COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
CON-07 Determinar a instancia administrativa ou xurisdiccional e a acción ou actuación procedentes para a defensa dos dereitos dos clientes.	B7
HAB-01 Aplicar correcta e adecuadamente os coñecementos especializados adquiridos no grao no exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas, así como nas funcións de asesoramento respectando os principios e valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.	C1
COMP-02 Coñecer e utilizar adecuadamente as técnicas procesuais na execución dos actos que teñen lugar nos distintos órdenes xurisdiccionais, con especial atención aos prazos, actas de comunicación, execución e vías de apremio.	D2
COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.	D6

Contidos

Tema	
------	--

Tema 1. A orde xurisdiccional social	<p>1.1. Competencias da orde xurisdiccional social e delimitación competencial fronte a outras ordes da xurisdición.</p> <p>1.2. Planta e regras de competencia funcional e territorial</p> <p>1.3. Competencia xudicial internacional na orde social.</p> <p>1.4. Desenvolvemento da actividade xurisdiccional.</p> <p>1.5. O proceso laboral ordinario: fase preprocesual e desenvolvemento do proceso</p>
Tema 2. Relación laboral. Contrato de traballo e modalidades de contratación	<p>2.1. Distinción de figuras próximas. Valoración de indicios de dependencia e axenidade.</p> <p>2.2. Referencia ás relacións laborais especiais.</p> <p>2.3. Causas de temporalidade e fraude de lei.</p> <p>2.4. Intermediación, fomento do emprego e relacións triangulares de traballo</p>
Tema 3. Obrigas e dereitos laborais de empregador e traballador	<p>3.1. Remuneración: confección e interpretación de nómina e liquidación. Redacción de papeleta de conciliación por reclamación de cantidade (salarios). Elaboración de demanda por reclamación de cantidade (salarios). Proceso</p> <p>3.2. Tempo de traballo e descansos. Especial referencia ás vacacións.</p> <p>3.3. Dereitos de conciliación da vida persoal, familiar e laboral.</p> <p>3.4. Clasificación profesional.</p> <p>3.5. Mobilidade xeográfica e modificación substancial de condicións de traballo. Procesos</p> <p>3.6. Sancións. Despedimentos (remisión ao tema 4)</p> <p>3.7. Tutela dos dereitos fundamentais e liberdades públicas do traballador.</p> <p>3.8. Prevención de riscos laborais. Responsabilidades por accidente de traballo ou enfermidade profesional (remisión ao tema 6).</p>
Tema 4. Vicisitudes da relación laboral. Especial referencia a empresas en crise	<p>4.1. Suspensión</p> <p>4.2. Mobilidade xeográfica e modificación substancial de condicións de traballo (remisión ao tema 3).</p> <p>4.3. Despedimento disciplinario: Confección e interpretación de liquidación e carta de despedimento. Consignación de indemnizacións. Redacción dunha papeleta de conciliación. Proceso de despedimento disciplinario e de impugnación de sancións. Reclamación ao Estado do pagamento de salarios de tramitación en xuízos por despedimento.</p> <p>4.4. Extinción por causas obxectivas e despedimento colectivo por causas económicas, técnicas, organizativas e de produción. Confección e interpretación de liquidación e carta de despedimento. Expediente de regulación de emprego. Consignación de indemnizacións. Redacción dunha papeleta de conciliación.</p> <p>4.5. Resolución causal do contrato por vontade do traballador</p> <p>4.6. Empresas en crise: análise de sistemas de regulación de equipo. Sistemas de negociación e pacto entre representantes dos traballadores e empresarios. Empresas en concurso</p>
Tema 5. Negociación colectiva e representación. Liberdade sindical	<p>5.1. Proceso de conflito colectivo.</p> <p>5.2. Impugnación de convenios colectivos.</p> <p>5.3. Materia electoral</p> <p>5.4. Procesos en materia sindical: tutela da liberdade sindical, impugnacións relativas aos estatutos dos sindicatos e das asociacións empresariais ou á súa modificación.</p>
Tema 6. Seguridade Social	<p>6.1. Prestacións: asesoramento sobre a prestación procedente, realización de diagnóstico a longo prazo para os efectos de tomar a decisión correspondente. Redacción de escritos de reclamación previa. Procesos en materia de prestacións de Seguridade Social.</p> <p>6.2. Impugnación de actos de encadramento.</p> <p>6.3. Impugnación de altas médicas.</p> <p>6.4. Accidente de traballo ou enfermidade profesional. Recarga de prestacións e responsabilidade civil, administrativa e/ou penal.</p> <p>6.5. Melloras voluntarias.</p> <p>6.6. Aplicación dos Regulamentos comunitarios (CE) 883/2004, sobre a coordinación dos sistemas de seguridade social e 987/2009, polo que se adoptan as normas de aplicación</p>

Tema 7. Recursos e execución de sentenza

7.1. O sistema de recursos. Recursos contra providencias, autos, dilixencias de ordenación e decretos. Recurso de suplicación. Recurso de casación. Casación para a unificación de doutrina. Remedios e recursos contra sentenzas firmes: audiencia ao demandado rebelde, nulidade de actuacións, erro xudicial, revisión de sentenzas, recurso de amparo.

7.2. Execución de sentenza. Execución provisional e definitiva. Execucións monetarias con especial referencia á insolvencia empresarial e á intervención do FOGASA. Execucións con especialidades: execución de sentenzas firmes de despedimento; execución de sentenzas firmes fronte a entes públicos; execución provisional de sentenzas condenatorias en materia de Seguridade Social; execución provisional de sentenzas condenatorias recaídas noutros procesos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	62	62	124
Exame de preguntas obxectivas	1	37	38
Estudo de casos	1	37	38

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Tras unha sucinta presentación teórica do tema, nos Seminarios realizaranse actividades enfocadas a analizar e resolver supostos prácticos sobre un tema específico, que permitirán afondar ou complementar os contidos de maior virtualidade práctica da materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Atenderanse as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Para a atención das titorías, utilizaranse medios non presenciais -fundamentalmente, os despachos virtuais dos profesores da Universidade de Vigo e correos electrónicos, foros e outros medios telemáticos-.As titorías do profesorado da materia e/ou o correo electrónico no que poden solicitarse poden consultarse na páxina web do Mestrado nas seguintes ligazóns, en función do docente ou letrado da materia a quen se solicita orientación: Prof. ^a Francisca Fernández Prol http://masteravogacia.webs.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/francisca-fernandez-prol/ Prof. ^a Marta Fernández Prieto http://masteravogacia.webs.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/marta-fernandez-prieto/ O enderezo electrónico dos avogados que imparten docencia na materia (Pablo Guntiñas Fernández, Benjamín Mayo Martínez e Roque Méndez Robleda) poden consultarse na ligazón http://masteravogacia.webs.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/ na Listaxe de persoal docente □ avogados profesionais - área laboral

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminario	Avaliase a participación do alumno nos Seminarios así como a súa preparación, segundo as indicacións previamente fornecidas polo docente.	25	B7	C1	D2 D6
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	35		C1	D2
Estudo de casos	Proba en que se expón unha ou varias situacións problemática xa dadas ou que poden darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	40	B7	C1	D2 D6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos/as poden optar entre dous sistemas de avaliación: 1. Sistema de avaliación continua 2. Sistema de avaliación final.

(I) PRIMEIRA EDICIÓN DE ACTAS (MAIO/XUÑO) a) Sistema de avaliación continua. Para poder optar por o sistema de avaliación continua, o estudante deberá asistir, polo menos, a un 80% de as clases. O sistema de avaliación continua consistirá en: 1.- A asistencia e participación activa nas clases presenciais, que representa o 25% da cualificación final. 2.-

Realización dunha proba final, que constará de dúas partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da cualificación final. Para aprobar a asignatura, o alumno/a deberá obter unha cualificación mínima de 5 como media das notas resultantes dos tres tipos de probas de avaliación -participación activa, test e caso práctico-, debendo obter unha cualificación non inferior a 3 na proba tipo test e no caso práctico. Se non obtén esa nota mínima de 3 nalgunha das partes, a súa cualificación final será de suspenso (máximo 4.9). Ademais, se en algunha das tres partes -participación activa, test e caso práctico- obtivo unha nota inferior a 4, a súa cualificación final non poderá ser superior ao aprobado. A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola comisión académica do máster para o presente curso académico. b) Sistema de avaliación final. O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua ou que quede excluído do mesmo deberá realizar un exame final para aprobar a materia. Este exame representa o 100% da cualificación da materia e constará de tres partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final, no que se avalían os resultados de aprendizaxe e as competencias do exame de preguntas obxectivas. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da cualificación final e avalía os resultados de aprendizaxe e as competencias do estudo de casos. 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar os resultados de aprendizaxe e a adquisición das competencias dos seminarios, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da cualificación final. O alumno/a deberá obter unha cualificación mínima de cinco como nota media que resulte dos tres tipos de probas de avaliación -test, caso práctico e exposición e defensa pública de o mesmo-, debendo obter unha cualificación non inferior a 3 en cada unha das partes. Se non obtén esa nota mínima de 3 nalgunha das partes, a súa cualificación final será de suspenso (máximo 4.9). Ademais, se nalgunha das tres partes obtivo unha nota inferior a 4, a súa cualificación final non poderá ser superior ao aprobado. A data e a hora do exame da primeira oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola comisión académica do máster para o presente curso académico. (II) SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS (XUÑO/XULLO) a) Sistema de avaliación continua. O estudante que se someteu ao sistema de avaliación continua conservará na segunda oportunidade a nota que obtivo por asistencia e participación, así como, no seu caso, a da parte do exame final que aprobe na primeira oportunidade de exame. En estes casos, deberá realizar no exame final únicamente a parte ou partes suspensas. O exame constará de dúas partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da cualificación final. Para aprobar a materia, o alumno/a deberá obter unha cualificación mínima de 5 como media das notas resultantes dos tres tipos de probas de avaliación -participación activa, test e caso práctico-, debendo obter unha cualificación non inferior a 3 na proba tipo test e no caso práctico. Se non obtén esa nota mínima de 3 nalgunha das partes, a súa cualificación final será de suspenso (máximo 4.9). Ademais, se nalgunha das tres partes -participación activa, test e caso práctico- obtivo unha nota inferior a 4, a súa cualificación final non poderá ser superior ao aprobado. A data e a hora de o exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola comisión académica do máster para o presente curso académico. b) Sistema de avaliación final. O estudante que non se someteu ao sistema de avaliación continua ou que quedou excluído do mesmo deberá realizar un exame final para aprobar a materia. Este exame representa o 100% da cualificación da materia e constará de tres partes: 1) Un exame tipo test, que representa o 35% da cualificación final, no que se avalían os resultados de aprendizaxe e as competencias do exame de preguntas obxectivas. 2) Un caso práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba representará o 40% da cualificación final e avalía os resultados de aprendizaxe e as competencias do estudo de casos. 3) Exposición e defensa pública do caso práctico, a efectos de avaliar os resultados de aprendizaxe e a adquisición das competencias dos seminarios, nas mesmas condicións que o estudante que se acolleu ao sistema de avaliación continua. Esta proba representará o 25% da cualificación final. O alumno/a deberá obter unha cualificación de cinco ou superior como nota media que resulte dos tres tipos de probas de avaliación -test, caso práctico e exposición e defensa pública do mesmo-, debendo obter unha cualificación non inferior a 3 en cada unha das partes. Se non obtén esa nota mínima de 3 nalgunha das partes, a súa cualificación final será de suspenso (máximo 4.9). Ademais, se nalgunha das tres partes obtivo unha nota inferior a 4, a súa cualificación final non poderá ser superior ao aprobado. A data e a hora de o exame da segunda oportunidade serán as previstas no calendario de probas de avaliación aprobado pola comisión académica do máster para o presente curso académico. OTRAS INDICACIONESAs cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo, con acceso limitado ao profesorado da materia e ao alumnado matriculado. De resultar preciso, por motivos excepcionais, modificar ou concretar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións publicaranse no mesmo soporte telemático. No caso de que sexa necesario realizar a un ou varios alumnos calquera das probas en data distinta das previstas no cronograma ou no calendario oficial, poderá substituírse por un exame oral sobre o contido obxecto de avaliación. As probas realizadas permitirán avaliar os resultados de formación e aprendizaxe. Conforme ao indicado respecto da atención personalizada, as titorías do profesorado universitario pódense consultar no perfil docente na páxina web do máster (<http://masteravogacia.webs.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/>) e as do profesorado profesional atenderanse previa concertación de cita (dado que son todos profesionais e as súas titorías non son aprobadas polos departamentos).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

PEDRAJAS MORENO, A., **Práctica Laboral para abogados**, última edición,

FRANCIS LEFEVRE, **Memento práctico social: derecho laboral, seguridad social**, última edición,

FRANCIS LEFEVRE, **Memento práctico de seguridad social**, última edición,

---

Westlaw,

Bibliografía Complementaria

ALONSO OLEA, M. y CASAS BAAMONDE, M^a E, **Derecho del Trabajo**, última edición,

MARTÍN VALVERDE, A., RODRÍGUEZ-SAÑUDO GUTIÉRREZ, F. y GARCÍA MURCIA, J, **Derecho del Trabajo**, última edición,

CRUZ VILLALÓN, J., **Compendio de Derecho del Trabajo**, última edición,

MONTOYA MELGAR, A., **Derecho del Trabajo**, última edición,

RAMÍREZ MARTÍNEZ, J. M., SALA FRANCO, T. y otros, **Curso de Derecho del Trabajo**, última edición,

OJEDA AVILÉS, A., **Derecho Sindical**, última edición,

SALA FRANCO, T., ALBIOL MONTESINOS, I., **Derecho Sindical**, última edición,

BLASCO LAHOZ, J.F, **Seguridad Social. Régimen general, Regímenes Especiales y prestaciones no contributivas**, última edición,

RODRÍGUEZ RAMOS, M.J., GORELLI HERNÁNDEZ, J. y VÍLCHEZ PORRAS, M., **Sistema de Seguridad Social**, última edición,

VIDA SORIA, J., MONEREO PÉREZ, J.L., MOLINA NAVARRETE, C., QUESADA SEGURA, R., **Manual de Seguridad Social**, última edición,

AA.VV., **Legislación laboral y de Seguridad Social**, última edición,

AA.VV., **Legislación Social Básica**, última edición,

AA.VV., **Legislación Laboral y de Seguridad Social**, última edición,

AA.VV., **Código de la Seguridad Social**, última edición,

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas Externas Básicas**

Materia	Prácticas Externas Básicas			
Código	O03M110V11215			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía e Procuradoría - Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández López, Roberto Ignacio			
Profesorado				
Correo-e				
Web	http://http://webs.uvigo.es/masteravogacia/es http://faitic.uvigo.es/index.php/es/			
Descrición xeral	As prácticas externas constitúen unha actividade de natureza formativa realizada polo alumnado universitario e supervisada polas universidades. O seu obxectivo principal neste mestrado é permitir que o estudante complemente e aplique os coñecementos adquiridos na súa formación académica, favorecendo en xeral o desenvolvemento das competencias necesarias para o exercicio das profesions da avogacía ou da procura.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
B4	CON-04 Recoñecer as situacións de conflito de intereses que poden producirse na práctica profesional.			
B5	CON-05 Identificar as técnicas de resolución de conflitos mas pertinentes en cada situación e contexto.			
B7	CON-07 Determinar a instancia administrativa ou xurisdiccional e a acción ou actuación procedentes para a defensa dos dereitos dos clientes.			
B8	CON-08 Recoñecer o instrumento xurídico procedente para representar aos interesados ante terceiros, ante as administracións públicas e ante os órganos xurisdiccionais.			
B9	CON-09 Identificar os actos *jurí*dicos que requiran, para a súa eficacia, da intervención notarial e os que necesitan inscrición rexistral.			
C2	HAB-02 Empregar convenientemente os métodos alternativos á vía xurisdiccional para a resolución de conflitos xurídicos.			
C3	HAB-03 Realizar eficaz e correctamente os actos de comunicación das partes no proceso.			
C5	HAB-05 Aplicar as técnicas de resolución de conflitos mais pertinentes a cada situación e contexto, establecer o alcance do segredo profesional e preservar a independencia de criterio.			
C6	HAB-06 Utilizar os procedementos, protocolos, sistemas e aplicacións xudiciais, que requiran os actos de comunicación e cooperación coa Administración de Xustiza con especial atención aos de natureza electrónica, informática e telemática.			
C9	HAB-09 Desenvolver traballos profesionais en equipos especializados e interdisciplinares.			
D3	COMP-03 Incorporar os dereitos e deberes deontolóxicos da persoa que exerce a avogacía ou a procura nas relacións con clientes, outras partes, tribunais, autoridades e outros profesionais.			
D6	COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.			
D7	COMP-07 Interactuar de forma apropiada cos/as cidadáns, institucións e outras persoas profesionais.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

CON-04 Recoñecer as situacións de conflito de intereses que poden producirse na práctica profesional.	B4
CON-05 Identificar as técnicas de resolución de conflitos máis pertinentes en cada situación e contexto.	B5
CON-07 Determinar a instancia administrativa ou xurisdiccional e a acción ou actuación procedentes para a defensa dos dereitos dos clientes.	B7 B8
CON-08 Recoñecer o instrumento xurídico procedente para representar aos interesados ante terceiros, ante as administracións públicas e ante os órganos xurisdiccionais.	B9 C2
CON-09 Identificar os actos xurídicos que requiran, para a súa eficacia, da intervención notarial e os que necesitan inscrición rexistral.	C3 C5
HAB-02 Empregar convenientemente os métodos alternativos á vía xurisdiccional para a resolución de conflitos xurídicos.	C6 C9
HAB-03 Realizar eficaz e correctamente os actos de comunicación das partes no proceso.	D3
HAB-05 Aplicar as técnicas de resolución de conflitos máis pertinentes a cada situación e contexto, establecer o alcance do segredo profesional e preservar a independencia de criterio.	D6 D7
HAB-06 Utilizar os procedementos, protocolos, sistemas e aplicacións xudiciais, que requiran os actos de comunicación e cooperación coa Administración de Xustiza con especial atención aos de natureza electrónica, informática e telemática.	
HAB-09 Desenvolver traballos profesionais en equipos especializados e interdisciplinares.	
COMP-03 Incorporar os dereitos e deberes deontolóxicos da persoa que exerce a avogacía ou a procura nas relacións con clientes, outras partes, tribunais, autoridades e outros profesionais.	
COMP-06 Expresarse oralmente e por escrito, de forma adecuada ao contexto e ás necesidades ou características especiais de cada destinatario/a, e extraer das feitos consecuencias xurídicas de forma argumentada, en todos os ámbitos procedimentais.	
COMP-07 Interactuar de forma apropiada cos/as cidadáns/as, institucións e outras persoas profesionais.	

Contidos

Tema	
I. Contido	O contido das prácticas axustarase en función da entidade colaboradora na que o alumno as realice -xulgados ou tribunais, fiscalías, sociedades ou despachos profesionais de avogados ou procuradores, empresas, departamentos xurídicos ou de recursos humanos das administracións públicas, institucións oficiais ou empresas, no ámbito nacional e internacional-. O contido concreto das mesmas establécese en os distintos Convenios de colaboración asinados coa Universidade. En todo caso, teranse en conta o Convenios de colaboración asinados co Ilustre Colexio de Avogados de Ourense e co Ilustre Colexio de Procuradores de Ourense, así como calquera outro Convenio de colaboración que poida asinarse para ese efecto.
II. Selección de despachos para a realización das prácticas	O Ilustre Colexio de Avogados de Ourense e o Ilustre Colexio de Procuradores de Ourense facilitarán os despachos necesarios para a realización das prácticas por parte de os estudantes. O Coordinador Profesional desenvolverá e coordinará os créditos ECTS correspondentes ás prácticas externas. Para iso, seleccionará os despachos, institucións ou entidades onde se realicen, así como os titores e colaboradores que as dirixan. Determinará o plan detallado, calendario e horario de prácticas e establecerá os mecanismos de control precisos para a comprobación da súa adecuada realización e aproveitamento, conforme ao establecido na Lei e no Regulamento de Acceso, así como na Memoria para a verificación do título do mestrado.
III. Proxecto formativo	As prácticas externas axustaranse ao disposto no proxecto formativo incluído no anexo do convenio de cooperación educativa subscrito con cada unha das institucións que vaian ofrecer prazas para realizar as prácticas. O proxecto formativo especificará os obxectivos de competencias e de actividades de cada unha das prácticas, que deberán desenvolver as competencias de aprendizaxe previstas na guía docente da materia, sen que se poidan incluír outras.
IV. Obxectivos do programa de prácticas	O programa de prácticas terá, entre outros, os seguintes obxectivos: <ul style="list-style-type: none"> a) Enfrontarse a problemas deontolóxicos profesionais. b) Familiarizarse co funcionamento e coa problemática de institucións relacionadas co exercicio das profesións de avogacía ou procura. c) Coñecer a actividade doutros operadores xurídicos e profesionais, relacionados co exercicio da súa profesión. d) Recibir información actualizada sobre o desenvolvemento da carreira profesional e as posibles liñas de actividade, así como sobre os instrumentos para a súa xestión. e) En xeral, desenvolver as competencias necesarias para o exercicio das profesións de avogada/o ou procurador/a.

V. Actividades a desenvolver

As actividades consistirán, xeralmente, en:

- Acompañamento a avogados ou procuradores en asistencias da quenda de oficio.
  - Presenza nas consultas do servizo de orientación xurídica.
  - Participación en actividades colexiais.
  - Asistencia a todo tipo de actuacións procesuais -supervisión e redacción de documentos, comunicación das partes no proceso, seguimento de problemas xurídicos, asistencia ao trato/negociación con clientes, participación na toma e discusión de decisións, asistencia a xuízo e demais actividades que se concretarán, loxicamente, en función do tipo de institución en o que se realicen as prácticas, actividades todas elas encamiñadas todas elas a formar xuristas capaces de resolver os problemas xurídicos que se lles expoñan-.
- Os alumnos deberán adquirir as competencias e habilidades descritas na ficha da materia.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticum, Practicas externas e clínicas	135	0	135
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas (Repetida non usar)	0	15	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Realización de prácticas de tipo xurídico en institucións, organismos ou entidades colaboradoras: traballo en sedes xudiciais, traballo en institucións oficiais e empresas, traballo en despachos de avogados ou procuradores, traballo nos colexios de avogados ou procuradores en seminarios con método do caso -simulación de litixios nas diversas ordes xurisdiccionais, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Atenderanse as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Para a atención das titorías, utilizaranse medios non presenciais -fundamentalmente, os despachos virtuais dos profesores e correos electrónicos, foros ou outros medios telemáticos-.
Probos	Descrición
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas (Repetida non usar)	Atenderanse as necesidades e consultas do alumnado relacionadas coa elaboración do informe e da memoria, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Para a atención das titorías, utilizaranse medios non presenciais -fundamentalmente, os despachos virtuais dos profesores e correos electrónicos, foros ou outros medios telemáticos-.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Prácticum, Practicas externas e clínicas	O titor da entidade externa avaliará as competencias concretas que a/o estudante debe adquirir, valorando especialmente o desenvolvemento das competencias e habilidades necesarias para o exercicio das profesións de avogado ou procurador. Para superar a materia, o estudante deberá obter unha cualificación superior a 5 e cumprir os demais requisitos sinalados no art.15 do Regulamento de prácticas externas do máster. Para obter unha cualificación de 9 ou superior, véxase outros comentarios e segunda convocatoria.	85	B4	C2	D3
			B5	C3	D6
			B7	C5	D7
			B8	C6	
			B9	C9	
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas (Repetida non usar)	O titor académico elaborará un informe de valoración final no cal determinará a cualificación final, unha vez supervisadas a memoria final entregada polo/a estudante, o informe do titor/a profesional e o informe do/a estudante. Para obter unha cualificación de 9 ou superior, véxase outros comentarios e segunda convocatoria.	15	B4	C2	D3
			B5	C3	D6
			B7	C5	D7
			B8	C6	
			B9	C9	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Dacordo co art.15 do Regulamento de prácticas externas do Mestrado universitario en Avogacía da Facultade de Dereito:

1. A avaliación das prácticas será levada a cabo polo titor/a académico asignado a cada estudante.

2. Para poder ser avaliado positivamente é necesario:

a) Non faltar máis dun 10 % das horas que conforman a práctica. No caso de que as faltas sexan xustificadas e superen a porcentaxe anterior, a CAM decidirá se o/a estudante pode ser avaliado positivamente. O titor/a da entidade externa poñerá en coñecemento do coordinador/a profesional as faltas de asistencia xustificadas e inxustificadas do alumno/a ás prácticas externas para os efectos oportunos.

b) Que a cualificación global que figure no informe de seguimento emitido polo titor/a da entidade externa sexa igual ou superior a cinco puntos sobre dez (anexo III, informe do titor/a da entidade externa). O titor/a da entidade externa avaliará as competencias concretas que a/o estudante debe adquirir segundo a guía docente, valorando especialmente o desenvolvemento das competencias e habilidades necesarias para o exercicio das profesións de avogado ou procurador, ítem do anexo III no que se representan as demais competencias.

c) Entregarlle o seu informe de prácticas ao titor/a académico no prazo dos sete días hábiles contados dende o día en que conclúen as prácticas. Este informe de prácticas estará constituído por un informe do propio alumno/a sobre a avaliación das prácticas e das suxestións de mellora (anexo IV, informe do estudante) e pola memoria final das prácticas externas do/a estudante, que como mínimo conterá a seguinte información:

- Datos persoais do/a estudante.
- Nomes do titor/a académico e do departamento da Universidade de Vigo ao que pertence.
- Nome e cargo do titor/a na empresa.
- Nome e localización da empresa ou entidade onde realizou as prácticas.
- Breve descrición da empresa, do sector ao que pertence e das súas liñas de traballo principais.
- Descrición concreta e detallada das tarefas, dos traballos desenvolvidos e dos departamentos da empresa ou entidade aos que estivo asignado.
- Valoración das tarefas desenvolvidas cos coñecementos e coas competencias adquiridas en relación cos estudos universitarios cursados.
- Relación dos problemas técnicos presentados e o procedemento seguido para resolvelos.
- Identificación das achegas que, en materia de aprendizaxe, supuxeron as prácticas.
- Breve descrición das incidencias xurdidas ao longo das prácticas que lle foron comunicadas ao titor/a académico, así como as solucións adoptadas.
- Avaliación das prácticas e das suxestións de mellora segundo o anexo IV «Informe do estudante».
- Outros documentos esixidos polos programas de prácticas internacionais.

3. O titor/a académico elaborará un informe de valoración final (anexo V, informe do titor/a académico) no cal determinará a cualificación final, con base nas especificacións da guía docente da materia, e unha vez supervisadas a memoria final entregada polo/a estudante, o informe do titor/a profesional e o informe do/a estudante.

Se a cualificación obtida no informe de seguimento do titor/a da entidade colaboradora é igual ou superior a cinco, a avaliación do devandito titor/a representará o 85% da cualificación global da materia e a do titor/a académico o 15% restante. Para obter unha cualificación de 9 ou superior, será necesario que o/a estudante obteña a cualificación do sobresaínte en ambas as dúas avaliacións. No caso de que o/a estudante non reúna algún dos tres requisitos enumerados nas letras a), b) e c) do apartado 2 deste artigo, recibirá a cualificación de «Suspenso».

4. Unha vez finalizado o proceso de avaliación, o titor/a académico porá en coñecemento dos coordinadores das materias a cualificación final e asinará e entregará na secretaría do centro os certificados de prácticas en empresas (certificado acreditativo de realización de prácticas académicas externas, anexo VI). Os certificados incorporaranse ao expediente de cada estudante.

SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS (Xullo):

Aplicarase igualmente o art. 15 do Regulamento de prácticas externas do Máster universitario en Avogacía da Facultade de Dereito.

As datas de entrega dos informes do titor externo e do estudante e da memoria de prácticas das diferentes convocatorias fixarase dacordo co art.15 do Regulamento, en función da data de remate das prácticas prevista no cronograma da materia aprobado pola comisión académica para o presente curso académico.

OUTRAS INDICACIÓNS:

As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo, con acceso limitado ao profesorado da materia e ao alumnado matriculado.

De resultar preciso, por motivos excepcionais, modificar ou concretar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións publicaranse no mesmo soporte telemático.

En todos os casos, as probas realizadas permitirán avaliar os resultados de formación e aprendizaxe.

As tutorías se atenderán previa concertación de cita.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase ter sempre presentes os contidos do Regulamento de prácticas externas do Mestrado universitario en avogacía da Facultade de Dereito, así como os seus anexos. Pode accederse aos mesmos na ligazón "Información" "Normativa e formularios" da páxina web do Máster <http://masteravogacia.webs.uvigo.es/gl/informacion/normativa>. Os anexos poden descargarse no apartado de formularios.
